

309421 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5. } డిన్న పట్టణము 1918 సం॥ జూలై నెల 16 వ తేది మంగళవారము } 90
సంచిక ౯౦

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(8 జిల్లెట్టు టేబుల మార్కు)
య:ఖనుతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుచును.
గుణములేకని రుజువు చేయువారలకు రూ 200 ఇశాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండ
వలసిన ముఖ్యమధ్యమ. అన్ని
యూరూపి, శరీరములై దుర్బలత పా
క్షగాంచబడియున్నది. ఏన్ని చిన్నది
లుంచినను చుండు గుణముమూలము
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక
కుక్క, పాము, ఇట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వు
గింపును. కెలపాకట్ 1-8 0-0.
పోస్తేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకట్
కెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి కేటం.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

(న ద్య కా వ్య ము.)
కావ్యమునాన్ని విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు ప్రజ్ఞివది? కలశేషము లేం
కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుపాటె? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యాండు సుప్రసిద్ధులగు వివరింపబడియున్నవి.
గొప్పవారి గ్రంథములైనను చి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు.
ప్రతి మిగుల ములభము. 930 పుటలు అక్షరశ్రేష్ఠ ప్రతిమా
లి యున్నది. కెల 5-0-0. కర్పూర శేష.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

కైతి:— ములభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము
3000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములవై అచ్చు. కాళిదా
సైండు ధర రూ 1-8-0. పోస్టుభర్తము చేరు.
(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
మొదట కుండితుడు, మునిసిసిపల్ హోటాల్ము. కడప

ఆంధ్ర పత్రిక

Table with 3 columns: Subscription type, Duration, and Price. Includes rates for 12 months, 6 months, 3 months, and 1 month.

ఆంధ్ర విద్యాభివృద్ధిసంఘము

1918 సంవత్సరమునందు ఇంటర్మీడియేటు
బి. ఏ. పరీక్షలందు నెగ్గి ఇంజనీరింగు పరీక్షకుగాని
వైద్యపరీక్షకుగాని చేరువదలచిన విద్యార్థులకు
ఆంధ్రవిద్యానిధినుండి ఒకటిరెండు విద్యార్థి వేతనం
బుల నొసంగుట కేర్పాటు చేయబడును. కాన
విద్యార్థి వేతనంబులను బడయ గోరువారు వారి
గుణగణంబులతో నీ క్రింది వారికి వెంటనే దర
ఖాస్తులను పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-8 నెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పుల కూర
దోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
శువాసనగలిగి యుండును.
శ్రుతియుంట నుండదగినది.

తామర తైలము.

డబ్బి 1-8 0-6-0. పోస్టుభర్తము ప్రత్యేకము.
రాజారాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూరితాశ
ములగు చాల
మంచి మందు
లతో తయారు
చేయబడి ప్ర
ఖ్యాతి గాంచి
నది. అనేక
యెండ్లనుండి
యొన్న తామర నాలుగుడుసారులు రాచిన తోడనే పోయి
దని వేలమంది మాట వ్రాసియున్నారు. కాన తామర తి
వీనుగ గజ్జ మొదలగునవి గలవారందరు ఈ తైలమును 2
సారి నాడి చూడ గోరెదము. దీనిని రాచిన మంటయుండే
చర్మము నలు వెక్కిడు, పుండు పడదు.
అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మదరాస్

అన్ని మన్య జ్వరములకును యి స నా ఫ లి మం దు
రామబాణమువలె అమోఘముగ పనిచేయును.
Esanofele (Anti Malarial)

ఇసనాఫలి మందును సేవించి, మన్యజ్వరముచే పీడింపబడకుండగ
మీ శరీరములను కాపాడుకొనుడు.

ఈ ఫలిండు బహు నమ్మక మైనది. మన్యజ్వరమునకు నివృత్తికము:— ప్రపంచమందంతటను మన్యపు జ్వరములందు
వెక్కిమండ్రికి జయప్రథముగ ఉపకరించినది. గొప్ప వైద్యు లందరూ ఈ మందును గూర్చి మంచి అభిప్రాయముల నిచ్చి
యున్నారు. ఎంత విషమజ్వరమైనను, జీర్ణించి గుల్మవ్యాధిచే పీడింపబడు వారలకు ఈ మందు అమోఘముగ పనిచేయును.
మరల జ్వర మెన్నటికిని రాదు. ఒకమాత్రపుచ్యుకొన్నచో జ్వరము నిశ్చయమగును. ఏమియు ఆపాయము లేదు. పసిపిల్ల
లకు వ్రావకపు ఇసనాఫలిని వాడవలయును. ప్రతి రసవాదిదగ్గర దొరకును.
పోశయేజంట్లు— (ఇండియా, బర్మా, సింహళములకు) బి.జి.గొరియోకంపెని, బొంబాయి.
చెన్న రాజధానియందు పోల్ ఏజంట్లు:— డబ్ల్యు. ఈ. స్లిట్ట అండుకో, మదరాసు.
గూనుండులను జూచి మోసపోకుడు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.
వయస్సుల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.
విన్నపైజా చక్కని గ్రంథము. కెల రూ. 0 8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాస్

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి యె దాంధ్ర మహాజనసభలయందు
సచ్చాన సంఘాభ్యుదయ, సభాభ్యుదయ, యువనా
ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా శీర్షానములుగల
కెల రూ 1-8-0. పోస్తేజి కేటం.
ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తిరుబెట్టిపేట
మదరా

ఇండియాగవర్న మెంటుయొక్క వైనాన్న డిపార్టుమెంటు.

నం. 1250 - ఎఫ్. ప్రకటన సిద్ధా, 1918 సం॥ మే 11 వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రొక్కరూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తముకింద, (తద్భాగముగా) యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెజిస్ట్రీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ వడ్డీ యుద్ధవత్తములు
- నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ వడ్డీ యుద్ధవత్తములు
- నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ వడ్డీ యుద్ధవత్తములు
- నూటికి రూ॥ 103 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ వడ్డీ యుద్ధవత్తములు
- నూటికి రూ॥ 105 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇన్ని

వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లున్నా

జారీచేయడము.

అనలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్న మెంటువారి రివిన్యూలున్నా ఆస్తిని హామీగా ఉండును. 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ వత్తములు

జారీ వెల:—దరఖాస్తు చేసికోబడిన ప్రతి రూ॥ 100 కు రూ॥ 100.

వడ్డీ:—సంవత్సరమునకు నూటికి 5 $\frac{1}{2}$ చొప్పున ఆరేసి నెలల కొకసారి మార్చి 15 వ తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 వ తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖువరకు వడ్డీ పత్రములు కొనిన కాలమందు ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖుకు తరువాత పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనబడు పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 14 వ తారీఖు వరకు వడ్డీ, కొనిన కాలమందు ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేషమైన హక్కులు:—ఇకమీదట ఇండియా గవర్న మెంటువారు జారీచేయు ఏదేని దీర్ఘ కాలపు ఋణమునకు వడ్డీ లేకు ఎంత ఏర్పాటుపబడియున్నప్పటికిని, సదరు ఋణ మునకయి వైకము కట్టు కాన్వెయ్ కోజుకు రొక్కముతో సమానముగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధవత్తములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో సమాన విలువకు అంగీకరింపబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధవత్త ములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అది, యితర వచ్చుబడిమీద ఆపన్న కట్టవలసిన రేటును నిర్ణయించడము లో గణించబడును, మరియు గానికి అధికపన్ను (నూపర్ టాక్సు) కట్టదగియుండును.

సెక్యూరిటీలు ఏర్పాటుగానుండునది:—యుద్ధవత్తము లు (ఎ) ఇన్వెన్టరీలు (రెజిస్టరేషన్) ప్లాకు సర్టిఫికేట్ల రూప ముగానో (బి) ప్రామిసరీ నోట్లరూపముగానో జారీచేయబడు ను. తదనంతరము ఇట్లు ప్లాకు, ఇన్వెన్టరీ, ఇన్వెన్టరీ నోట్లకు, తేరరు (హాంస) పెట్టుకొనికీ చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న పుడు అప్రెన్సియల్, కర్మశాఖలకు వచ్చుకోవచ్చును.

యుద్ధవత్తములు కొనుగోలు ఫలానామొదలుగా జారీ చేయబడవలయునని ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని యెడల, అది, ఇన్వెన్టరీలు (రెజిస్టరేషన్) ప్లాకు సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, ఆలస్యము కాకుండుటకై మొదట, పాథ్యమైనంత కొద్దిసంఖ్య చేరు చేరు నోట్లుగా జారీచేయబ డును; అయితే అటుతర్వాత, ఇవి యిచ్చి ఫీనికీ బడులుగా ఎట్టి విలువగల నోట్లకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనునో జూటిని. ఖర్చులేకుండ, పుచ్చుకోవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు ఒక్కపే ప్లాకు సర్టిఫికేట్లు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములకు బ్యాంకులలోను గవర్న మెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ॥ 100 గాని నూరుతో గుజించిన (పూరా నూర్లుగా నుండు) మొత్తములుగాని విలువగాగల ప్రామిసరీ నోట్ల రూపమున యుద్ధవత్తములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదట,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదేని ఇండియా బ్యాంకింగ్ లోగాని విద్యుక్తముగా దరఖాస్తు పెట్టుకోవడము,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసువద్దగానియే ఆకాంటెంటు జెనరలుయొక్కయైన లేదా కంట్రోలరు యొ క్కయైన ఆఫీసువద్దగాని యేదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిడెన్సీ వద్ద గాని సబ్ ప్రెజిడెన్సీ వద్దగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనినమీదటను 1918 వ సం॥ జూన్ 3 వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖువరకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు నిర్దేశింపబడిన నమూనాప్రకారము ఉండ వచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, కొనుగోలు యొక్క పూర్తిచేరును వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెన్సీ చెల్లింపబడవలయునని తాను కోరునో ఆదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతీ యే నమూనాప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును. నిర్దేశింపబడిన నమూనా, మద రాసు ఆకాంటెంటు జెనరలు ఆఫీసునుండి గాని యే గవర్న మెంటు ప్రెజిడెన్సీయైన గాని సబ్ ప్రెజిడెన్సీయైన గాని తెప్పించుకోవచ్చును.

గవర్న మెంటు ఆఫీసులవద్దకు బ్యాంకులవద్దకు ఇన్వెన్టరీ ప్లాకు రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్వెన్టరీ ప్లాకు రూపముగా యుద్ధవత్తములు, రూ॥ 100 ల లేదా దానితో గుజించిన (పూర్తిమార్లు) మొత్త ముల విలువగలవి, 1918-వ సం॥ జూన్ 3-వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖువరకును, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన మీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీద టను, సరాసరి కలకత్తా కరెన్సీ ఋణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింద ఆఫీసులలో దేనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే ఆకాంటెంటు జెనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకు లయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదేని ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిడెన్సీ లేదా సబ్ ప్రెజిడెన్సీ. దరఖాస్తులు ప్రామిసరీ నోట్లవిలువయులో వలెనే ఆదేశ నిర్దేశింపబడిన నమూనాప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారుని యొక్క పూర్తిచేరును వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెన్సీ చెల్లింపబడవలయునని తాను కోరునో ఆదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతీ యే నమూనా ప్రకారమైనను దర ఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్వెన్టరీ ప్లాకు రూపముగా గాని ప్రామిసరీనోట్ల రూపముగా గాని యుద్ధవత్తములు రూ॥ 25 విలువ గలవిగా నైనను దానితో గుజించిన (పూర్తి రూ॥ 25 ల) మొత్తపు విలు వగలవిగా నైనను, రూ॥ 10,000 ల మొత్తమునకు మించ కుండ, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీదటను, సేవింగ్సుబ్యాంకి పనిచేయు పోస్టాఫీసు వద్దనైనను, 1918-వ సం॥ జూన్ 3 వ తేదినుండి 1918-వ సం॥ డిసెంబరు 21 వ తేది వరకు, కొనవచ్చును. దరఖాస్తులు నిర్దేశింపబడిన నమూనా ప్రకారము ఉండవచ్చును లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తు దారునియొక్క పూర్తిచేరును వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెన్సీ చెల్లింపబడవలయునని తాను కోరునో ఆదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతీ యే నమూనా ప్రకార మైనను ఉండవచ్చును. నిర్దేశింపబడిన నమూనా యే పోస్టా ఫీసు వద్దనైనను పుచ్చుకోవచ్చును.

పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనినపత్రములు, పోస్టుల పైలి గ్రాఫుల ఆకాంటెంటు జెనరలుయొక్క స్వాధీనములో ఉంచ బడుటకు కోరబడే యెడల అట్లుచేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పత్రపు మొత్తమును) రొక్కముగాగా ని చెక్కుమూలముగాగాని చెల్లించవచ్చును. బ్యాంకులలోపత్ర ములను కొను సందర్భములో, ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకు యొక్క హెడ్ ఆఫీసువద్ద కొనినపుడు ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకు సెక్రటరీ అందు ప్రెజెంటు చేరటను, ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకుయొక్క ఒక బ్రాంచివద్ద కొనినపుడు సదరు బ్యాంకు ఏజెంటు చేరటను, చెక్కులు వ్రాయబడవలెను. ఒక గవర్న మెంటు ఆఫీసులో గాని ఒక పోస్టాఫీసులోగాని పత్రములు కొను సందర్భములో చెక్కును దరఖాస్తు ఏయాఫీసులకు పెట్టుకోవడమో ఆయన చేరట వ్రాయవలెను.

పోస్టాఫీసు సేవింగ్సుబ్యాంకిలో దరఖాస్తు దారునిచే రట జమయ్యెయన్న మొత్తములను తీయడము (విట్రాడేషన్ డెము) మూలముగా గూడ పోస్టాఫీసులలో (పత్రములకు వైక ము) చెల్లించవచ్చును.

ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా ప్రెజిడెన్సీ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా ప్రెజిడెన్సీ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో (యుద్ధ పత్రముల క్రయమునకు వైక ముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క చెల్లుబడి కాలములో ఇంకను నిలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే విలువలో సంవత్సరమునకు నూటికి 4 వంతున లెక్కకట్టి డిస్కాంటు తగ్గించి అవి రొక్కముగా అంగీకరింపబడును.

బ్రోకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని (బ్రోకర్ల ద్వారా గాని యుద్ధ పత్రములు కొనుటకొనకై రొక్కముగానో చెక్కు మూలముగానో చెల్లించబడిన యేదేని మొత్తము విమ యములో అట్టివారికి నూటికి రూ॥ 0-2-0 చొప్పున బ్రోక రేజీని ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకులు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల యొక్కయు బ్రోకర్లయొక్క యు ప్తాంపు (మద్ర) చేయబడునుండి కరెన్సీ కంట్రోలరునకు గాని యే ఆకాంటెంటు జెనరలునకై మాసి కంట్రోలరునకుగాని యేదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిడెన్సీ వద్దగాని సబ్ ప్రెజిడెన్సీ వద్దగాని వాఖలు చేయబడు యుద్ధవత్తముల కొరకై దరఖాస్తుమీది అట్టి బ్యాంకర్లకును బ్రోకర్లకును నూటికి రూ॥ 0-2-0 ల చొప్పున బ్రోకరేజీ యియ్యబడును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని (బ్రోకర్ల ద్వారా గాని యుద్ధపత్రములు కొనుటకొనకై ఇండియా ప్రెజిడెన్సీ రూపముగా చెల్లించబడు ఏదేని మొత్తముమీద ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకులచే నూటికి రూ॥ 0-1-0 చొప్పున బ్రోకరేజీ అట్టి బ్యాంకర్లకుగాని బ్రోకర్లకుగాని చెల్లించబడును.

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు (వచ్చుబడి పన్ను మినహాయించబడినవి.)

రూ॥ 10, రూ॥ 20, రూ॥ 50, రూ॥ 100, రూ॥ 500, కొలుకైనవి.

జారీచేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లించ బడవలసినవి.

జారీ వెల రూ॥ 7-12, రూ॥ 15-20, రూ॥ 38-12, రూ॥ 77-8, రూ॥ 88-8.

రాజకీయ సంస్కరణములు

(1)

ప్రజాభిప్రాయములు

మన కర్తవ్యము

ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజికము:

అయ్యో, గత సోమవారమున, ఇండియామంత్రిగారును రాజప్రతినిధిగారును తమ సంస్కరణ ప్రణాళికాయంతి విశేషమును ప్రచురించి యుండిరి. ఆ ప్రణాళికా కాలముననే కాం గ్రెసు సభాభ్యుదయరాలైన బీసెంట్ మొదలు వీరేశలింగం వరకు ప్రజాభివృద్ధి విమర్శించియుండిరి. ఆ సామాజికమున హిందూప్రతినిధిగాని యానిశీలమును తీవ్రముగా ఖండించుచు ప్రధాన వ్యాసమును ప్రాసేరి. ఆ ప్రతినిధియందే, కన్యారంగ య్యంగారు, చిదంబరంపిళ్ళ ప్రభువులగు జేతెట్టలు కొందరి ప్రణాళికను నిరసింపట, గాజనీతియనియు, లాభకారియనియు, స్వగౌరవ పోషకాగ్ధ మునకును నాయు, వాదించుచు, ప్రజలభావనలను ప్రత్యేకప్రకటనము గావించిరి. చెన్న రాజధాని యందలి ముఖ్యపత్రికలన్నియు యీ సంస్కరణముల నిరసింపియున్నవి. బ్రాహ్మణ్యభేదభ్యుదయ ప్రచారక పత్రికగావ పీరియండు శ్రీమద్భావ మునకుని నద్రాసు శ్రీ మద్భావము యలవభావము నుచించుచున్నది. చెన్న రాజధాని నాయకుల కెల్ల తల కట్టయిన ముఖ్యమంత్రులు గారి ప్రణాళికను పూర్తిగా నిరాసించుచున్నారని చెప్పుచు చున్నారు. ఆభిభావనల నాయకుల తలకంటిగు మహారాష్ట్ర సేనాంబు గంభీర భావనలను ప్రజల కర్తవ్యము సుస్పష్టపరచెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముగిసినందులు.

ఇట్టిస్థితిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న యభిప్రాయము సూచించుక మానముద్రపరచెను? ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ననే, ప్రజల, నాయకుల, సలహాకర్తల చేచియుండక, తన యభిప్రాయమును ప్రకటించి జేకోవకారము గావించెను. కాని ఆంధ్రభివృద్ధిని పేర్కొనక గన్నునుబుద్ధిగావు గారే నిరసింపక మానము వహించియున్నారని? ఇతరమండల సభాభ్యుదయ పదవిచే నలంకరింపబడి గౌరవనీయులైన కర్మగారే బయలుపడరు? దక్షిణాంధ్రమున గోల్కొండ ప్రభావమును రానుచుండరావుగాయగాని, విశాఖపురి నున్న శ్రీమతియ్యంగన ద్వయము గాని, ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంపాదన కారకులగు నరసింహ రావుగారుగాని, తదితర గౌరవనీయు లిరుదానికి తులుగాని ఏల తమ యభిప్రాయముల వెల్లడించలేదు. ఆంధ్రోద్యమ ఫలితములగు నుపసంఘముల రెంటి కార్యకర్తలను వహించు, జేతెట్టలు స్వాధ్యాయము కొ. వేంకటప్పయ్యగారే తమ భావమును వెల్లడించుచున్నారని? భారతనాయకులగు పట్టాభి శివారావుగారునైనను ఆంధ్రప్రజల కర్తవ్యమును మార్గ సూచియు సూచించుకుంటు ఏలనెక్కొ? ఆంధ్రప్రజల యభిప్రాయము వెల్లడియైనప్పటికీ, తిప్పిజా నాయకులగు తాము ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి, రాయలరామును జరుప నెంచి టి మానమును ధరించిరి నేనూహించెదను.

పూర్వకథ

ఈ ప్రణాళిక విమర్శించుటకు ముందు వీరిపూర్వకథ కొంత విచారించవలయు. నిరుదు బాక నెలలో నాయకత్రియలను ప్రసవాక్షేపకు లోనుజేసి అధికార వర్గమువారు తమకుండు కన్న ప్రజాభిప్రాయ నిరసనము పూర్ణముగా నిజావుగా వినిరి. అత్రు, నాయకులును ప్రజలును, చిత్తరిపోయి, కింకర్తవ్యతా విమూఢులయి యున్న సమయములో నున్న సందేహముతో బిక్కులు పిక్కులై ఆభ్యాత్మిక కునరముల విసర్జించి, యుద్ధసన్నద్ధులయి రాజకీయరంగమును ప్రవేశించిన ముఖ్యమంత్రులు గారు తమ ప్రభావశక్తిని ప్రవేశ

దెట్టు విల్లునగారికివాసి హచ్చివర్ దంపతులవారూ పంపి యుండిరి. ఆతెభ విస్తారముగా ప్రకటించుచు, ఆమెరికనుల కాంక్షాభావము కలిగించెను. స్వల్పభావల స్వాతంత్ర్య రక్షణ కార్యమై హోరాహోరిని జరగజేసి పోరునలుచున్న, తమ జ్ఞాతులగు బ్రిటిషుప్రజల యధికారమునకు లోనైన యాపెద్ద భారతవాసి కి యెక్కట్లు సంభవించుటకులని, వారాశ్చర్యమును మానకలెరి. అతే, రానురాను బ్రిటిషు యధ్యమంత్రివర్గము వాకి జేరెను. ఆటవిష్టులగాబోయి, ఆగస్టు 20-వ తేదీని భాగ్యతాయత పరిపాలనము గూర్చి ఇండియా మంత్రి పార్లమెంటులో ప్రకటించి యుండెను. ఆ ప్రకటనను తులముగా నిండియా మంత్రిగారు, యీ భేదమునకుచ్చి రాజప్రతినిధిలో గూడి మనవులనుచిని, విజ్ఞాపనప్రతులనుచుచిని, అధికార వర్గముతోను, రాష్ట్రపాలకులతోను తదితరుల తోను ముచ్చటించి, ఆంగ్ల జేతెమునకు మరలె రెండునెలలు విచారణలు, రెండు నెలలు రహస్య లోచనలు, మూడు నెలలు వ్రాతలు, అయి చివరకునీవేదికము బయటపడింది. ముఖ్యమంత్రులుగారు లేఖవాసి ఇప్పటికి 1-వ సంవత్సరమైనది. ఇప్పటికి మంత్రివర్గమువారికి వీరిని పర్యాయంకించుటకుగాని, వీరి ననుసరించి కాననము పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టుటకు గాని ఆవకాశములేనట్లు ప్రచురించి యున్నారు. ఇంకా నెన్న సంవత్సరములకి రాజ్యాంగసంస్కార విషయము పార్లమెంటులో ఆలోచనకువచ్చునో చెప్పనులభ సాధ్యముగాదు.

ఇప్పుడేల ప్రచురించినారు?

ముఖ్యమంత్రులుగారు లేఖనలను దానికి కలిగిన అపార ప్రభుత్వము కలనను, హిందూరాజ్యాంగ సమస్య, స్వాతంత్ర్యప్రియులయి, స్వాధికారములయిన ఆమెరికనులకు తెలిసి వారివారూ తలపడరాజ్యములను వ్యాపించి, ఒక్కంత అంతజ్ఞాతము సమస్యగా మారింది. ఇట్లందు, ఈజిప్టు, ఇండియా పరిపాలనా పద్ధతులు కొంతవరకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కొరం తులుగా నుండి, కిశోకములుగా కేతువులచే నిరూపించబడి, బ్రిటిషురాజ్యాంగ జేతెలకు ఎత్తిపొడవులకు కారణములయ్యి. ఇట్లందు సమస్య సరిపించిన గాని ఆమెరికనుల పూర్ణసాను భూతి పడయుట కష్టసాధ్యమగుచుండెను. ఇండియా సమస్య సాధించుచున్న, భారతీయులలో నాంధోభావము పెరుగుచున్న భావనను, రాజద్రోహములకు కృద్ధియగుచున్న యభిప్రాయము ఉన్న తాదాకాల మనముల పెరుగుచుండె ఆమెరికనులకు కలిగిన యాశ్చర్యమును తోలించి వివేదమున్న దానిని మా నుచుచును సమంజసము. ఆభిప్రాయము గాక, కేత్రరాజ్యముల వారు రహస్యమేనియాలలో చేసికొన్న ప్రత్యేక సంఘలచే తమకు లభించిన జేతెముల పాలించు పద్ధతికి, మిన్నగా తమ పద్ధతియన్న దిని లోకమునకు వెల్లడిపరుచుకలెన్న కతామాల మున్నను ఉండవచ్చును. అదియును తప్పుగాదు. ఇన్ని సందర్భము లుండుటచేత నీవేదిక ప్రచురణ మిక్కాలమున జరిగి యుండవచ్చు. భారతదేశీయుల నెల్లను యీసంస్కరణములు న్నిప్రతిపాదించి ఇండియా మంత్రిగాని, రాజప్రతినిధిగాని తలచియుండరు. అట్టి యభిప్రాయము కొంతకంటే జేతెమున ఆంధోభావము వృద్ధియగునని యూహించియు నుండును. అట్టియవ స్థ తలచించిన దానిని సరించు మార్గములను, ప్రచురణము వలని లాభములను పరిశీలించియు యుండవలెను.

ఆలాభములు.

ఆలాభములు గురైగియే గా బోయి, బ్రిటిషు ద్వీపములందలి యన్నిరకముల వార్తాపత్రికలను నాయకులును తమతమ యంతరింగిక భేదములనైనను పరిగణించక, మంత్రివర్గమున తమకున్న విరోధభావమును మరచి, యాప్రణాళిక నంగీకరించుచున్నారు. ఈ దేశమందలి అంగ్లోవైందవ పత్రికలు తొల్లింటి తమ యసంబద్ధవాదమును వదిలి, సంస్కరణముల యావశ్యకతను గుర్తించియున్నను, యాప్రణాళిక జేకోవకా, యనియును వ్యాసములు వ్రాయుచున్నవి. నివేదికము గూడ సిద్ధాంతభాగముంతయు మిక్కిలి నేర్పరితనముతోను, చాకచక్యముతోను వ్రాయబడియున్నది. ఇండియాలోని ప్రస్తుత రాజకీయ స్థితిని గుర్తించుటలోను, దానికారణముల నూహించుటలోను, దానిని బాగినదృష్టతుల నూహించుటలోను, ఆంగ్లేయ భాగ్యతలను తెలియచుటలోను భారతీయ హక్కులను సిద్ధాంతీకరించుటలోను యీ నివేదికమున గను

పర్చిన నిపుణత, నిష్పక్షపాతబుద్ధియు ప్రశంసాపాత్రములు. ఈ ప్రణాళిక వలన భారతదేశమునకు కలుగు లాభములను యీ నివేదికము జేసోళ్ల గొనియాడుచున్నది. ఇంతకింపే పొగడుటకు నితరులకు శక్యముగాదు. ఈ సిద్ధాంతభాగమును, యీ ఫలప్రతిభాగమును సామాన్యులకు తెల్లగా కనుపడున, చదువ, గ్రహించ సాధ్యములగును. క్రియాకలాపమును గ్రహించ అనభివ్రేక జేద్యులకు తప్ప, ఇతరులకు సాధ్యపడదు. అది భారతీయులకును, అధికారవర్గమువారికి నుగోచరము. ఈ యధికారవర్గ స్నేహితులు, రక్షకులు ఆంగ్లోవైందవ వర్తక సంఘమువారై యున్నారు. వాకిరభవ వెట్టిగారీ ప్రణాళికమున తమకు నష్టము వాటిల్లదని యిదివరకే ప్రకటించియున్నారు. కాన యధికారవర్గమువారికి యీ ప్రణాళికవలన, అధికార నష్టము మెండుగా కాకుండుట తెల్లయి. అందువలన, వారతీ ప్రణాళికలోని లోపములను బయలుపెట్టరు.

బయలుపెట్టువా రెవరు?

భారతీయులు మాత్రమే యీ కార్యమునకు గడంగ వలయు. మన లో దీని కి గురైయు, సామానము, వికవత్తము, కార్యదీక్షయ, కార్యకూరత్వమును వెల్లడించిన గాని యీకార్యము కొనసాగును. ప్రజానాయకులందరు, 1917 నుండినెంబరు చివరకు, నేకాభిప్రాయంలై యుండి కాంగ్రెసులోని స్థిరమునకుత్తక్తువ నంగీకరించుచునై (వాసిరి, ఉపన్యసిందిరి, శేషములు జేసిరి. కాని కాలకర్మమునో, ఆమాంబాంబు ఎట్టి రెండ్రజ్జుడో, రాజ్యరెండ్రజ్జుడోగాని మన నాయకులలో గొందరు భావనైక్యము లేనివారిని జేరదీసి, ముచ్చటించి చనుచిచ్చి, బుజ్జగించి, వారిచే తన ప్రణాళిక నామోదింప జేసికట్టు వదిలిగెడు. దానికి నిదర్శనముగ, నురేంద్ర నాథుడు, శ్రీనివాసు శాస్త్రి మొదలగు వారు గొందరు, యాప్రణాళికను పూర్ణముగా తామంగీకరించుచు, నితరుల నంగీకరించుచుని కోరుచు తమ యభిప్రాయముల వెల్లడించుచున్నారం పిరలి రితి మారుట కారణముల వారయట కష్టము, ప్రజాభిప్రాయము నీ ప్రణాళికకు నుముఖులగా చేయుచునీయు, దీనిని ప్రజలంగీకరింతురనియు హెచ్చరించెరు. వీరల కీయధికారము నెవరిచ్చిరి? అని యెల్లున్నను, ప్రజానాయకులలో ద్వీదీభావ మేర్పడి, రెండు కిటులు బయలుపెరు మాననలు కష్టముగా పొడగట్టుచున్నవి. ఇట్టివో, జనసామాన్యము తమ యభిప్రాయములను వెల్లడించి, అదానికి వ్యతిరేకులగు నాయకుల కెంటు నే నిరసించ వలయును. వారి వారి పదవులనుండి తొలగించ వలయును. ఆశక్తిక మైన బహిష్కరించ వలయును. ఈ సామాన్య జానాభిప్రాయము ప్రణాళిక ననుసరించే నని చిట్కులు కలుగువు. లేనివో కష్టములు మెండు.

లాంగుటా పెనంగుటా?

కాన వెంటనే లాంగుటయా? పెనంగుటయా? యను నంశమునే లేల్పుకొన వలయును. ఈ తీవ్ర వివాదములలో, మాటల పొల్లులు వ్రాతపొరపొల్లు, భావోదేకముతో వాక్పాదుల్యము, సంభవించుచుండును. ఈసర్దు పొట్లను నురుజ్జేత్యములుగా గ్రహించి, ప్రభుత్వమువారు కిష్టస్ఫూర్తుల నయలలో పెట్టవచ్చును. అట్టిస్థితులు కలుగవని తలంచుటకు కారణములు లేవు. అప్పడే, హోమయూలు నాయులనై, డిల్లీలోను, వద్యవోగజాలలోను జేనులు బయలుపెరుచున్నవి. ఇట్టి యిక్కట్లులు సంభవించినపుడు, శ్రైర్యముతో నిలబడుటకు సంసిద్ధులయి కంకణము కట్టికొన్నచున్న నాయకులు గలరా? కష్ట నిష్టారముల కొర్చి, వారిని వెంటడించగల యనచరులు గలరా? ఈ విషయము ముఖ్యముగా తేలవలెను. ఆశక్తికములబట్టి ఆవారములు బయలుపెరు నందురా అదియును నిజమే, గాని, కాలచక్ర పరిధ్రమము మీద నమ్మియుండుట కేయోదాయకము గాదు.

ప్రజాభిప్రాయము

ఈ ప్రణాళిక ప్రాయము బయలుపడుట యెట్లు? మణి అయ్యయగారు వ్రాసికట్టు, ప్రణాళికను జేతెభావలలోకి తర్జుమాచేసి, జేనజేలు కాగితములమీద లక్షలకొలది సంతకములు చేయించుటయు, యీ సంతక పత్రములను బ్రిటిషు పార్లమెంటుకు పంపుటయు నుక ముఖ్య మార్గమే. ఇయ్యది ఆశక్తికము మీద జేయనొప్ప. ప్రతిల్లలలోను 20 పుజేతముల నేర్పాటుజేసి ఆయాప్రదేశములలో సభలచేసి తీర్మానముల పంపివర్తమువారికి కింతియాలమున పంపుట రెండవమార్గము. దీనికి కొంత భనక్యయగును. అట్లు క్యయమగు ద్రవ్యము స్వల్పము. జనాభి భాగ్యవ నేనడియరిని నమ్ముచున్నారు. ప్రణాళిక ప్రతినిధులగు నాయకుల నాంగ్లజేతెమునకు

రాయబార మంత్రి మూడవమాగము. ఈ మాగముల నవలం
భించినచో, ప్రజాశాసన వ్యతిరేక మగు నిర్ణయములు తీర్చి
వేయుట గాని ఆమెకా గాని, తటస్థ జేతములు గాని ఆయా
ప్రజలకు గాని చేరుటయు తెలియబడుదు. రూటరు
తన తండ్రివారలలో యీ కృతిరేకాభిప్రాయమునకు ప్రా
ముఖ్యత నీయక, ఈ సడించుచున్నా. ఇదివరకుగూడ రూటరిట్టి
మాగముల వాచరించియు ప్రజలకు విశేషము. కాని వైద
వారించిన మాగములు భాగ్యమును జేయుట లాభికారి.

సంబంధము

ఇప్పుడీ పట్టుదల యేలనని కొందరు ప్రశ్నింపవచ్చును.
విరోధానుభవము 4 సంవత్సరములు జరుగుచున్న
దియు, ప్రజాశాసనము, భవత్యమును కలుగుచున్నదియు
ను నిజము. కాని తుల్యములకు వెనుకాడి ఆంగ్ల శాసనముల
తమ శాఖాంగసంస్కారముల మానలేదు. వర్తకవృద్ధి నశ్చే
షించుచున్నారు. శ్రీ లకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చారు.
విల్లండు సమస్య పరిష్కరింప యత్నములు సల్పుచున్నారు.
అధినివేతములకును మాతృదేశమున కుండు రాజకీయ సంబం
ధములలో మార్పులు జేయుచున్నారు. మరియు కష్టమధ్య
మందున పనుజుల స్వాంత్యములు మృగవులై కరుణాయత్రియ
లగును. దైవభక్తియు పాపభీతియు వెంపారు. ఆదియనుం
గాక, సంగ్రామము స్వాతంత్ర్య రక్షణాధ్యక్షము జరుగు
చున్నది. మిత్రమండలిలోని ప్రజలు తమ మనంబుల స్వాతంత్ర్య
వేదతాపముజేసి, తన్నూర్చి వీక్షించుచు, సాక్షాత్కార
మును బొందుచున్నారు. అట్టితరీ స్వాతంత్ర్యవాదులు వారికి
కష్టముగానుండెను. అదృష్ట, దాత ప్రతిగృహీతలకు లాభము
ద్విగుణీకృతము. కాని వెరవనిలేదు. ఇదియే మంచి సమ
యము. ఇంకొక నూత్నమును యోచింపుడు. అన్యల హక్కు
లను తొలగించవలెనన్న, ఇతరుల భవసంపదలు పొందవలె
నన్న, వారరాని ఫలములకోరిన, అదయకై వేచియుండవలెను
కాని, మానవద్రవ్య సహజములైన స్వాతంత్ర్య హక్కులను
గోరుటకు తడయబనిలేదు. తన స్వత్యములను గోరు భారత
దేశము ఆలసింప కారణము లేదు.

ముగింపు

ఈ ప్రజాశాసన నిర్ణయ కారణములు ఆశేకములు కలవు.
స్వయం నిర్ణయ మాత్రమునకు భిన్నమగుట మొదటిది. ప్రజా
శాసనో సంతృప్తి మైన మాత్రములు మనభావ్యభివృద్ధికి భంగక
రము లగుట రెండవది. భారతీయుల శక్తి సామర్థ్యముల యం
దవ నమ్మకమును, వారి రాజభక్తి నిరసనమును, యీ ప్రజా
శాసన పునాదులై యుంచే నయ్యది ఆత్మగౌరవమునకు శక్తిం
కము దెచ్చుచున్నది. ఈ సంస్కరణములలో ఒక్కొక్క
దానిపై విచక్షణము ప్రయత్నము లగుచున్నవి. వానిని మాచించు
టవలసరము. వైసంధ్యములను యోచించిన యీ ప్రజాశాసన
నిరసింపక కష్టపది తోచుచున్నది. ఆంగ్లత్వములను తమ మనో
నిశ్చయమును వెల్లడించిన, నాయకుల మాగము నులభమగును.
గుంటూరు
జూలై 15.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

—:—

రాజమండ్రి తాలూకా దోసకాయలపల్లి గ్రామమునం
దు నెలకొల్పబడిన శ్రీసీతారామ భగ్యపుత్రక భౌండాగార
పక్షమున పామరజనులకు విద్యగరభుటకు రాత్రి పాఠశాల
యొకటి స్థాపించబడినది. ప్రథమముననే వెర్రిలు పిన్నలుకలసి
నొబబడిమందిబడికి వచ్చుచున్నారు. ఆంగ్లదేశమున నిట్టిపాఠ
శాలలు ప్రతిభౌండాగారము వారును నెలకొల్పిన యశేతులు
పామరులు జ్ఞానమును పొంది నుభింతురు.

మలయ చందనము

(1251) నెగరోగమునకు మరకము.
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. చక్కము లేదు. విరికాశీ
ముగ్గును కలిపిచిక్కిన వలెను. రుద్ర
మైన మా మలయచందనము ఎఱుపు,
తెలుపు, పచ్చ ఆము మూడు విధముల

నెగరోగమును మూడు పూటలలో మున్నను. డబ్బీ 1-క 2-0-0.

గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

మోహిని నైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు
టకు యోగ్యుడైనది. మెదడుకు చలువజేయును.
వెండుకలు గాలకుండును. వెండుకలు నునుపు
చేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లండన్ మద్రాసు

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి ఓకొకపున ఈయబడును. వృత్తికన్న లేదు. ఈ యుద్ధబుణ పత్రములు
మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ
నూటికి నూరురూపాయి లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 103 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105
రూపాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భ ద్ర మైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చివరి మీ చేరువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,..... 1918.

కో కా ధి ప తి,

అయ్యో, ఇందులోరూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.
దీనికోక యుద్ధబుణపత్రమును (ప్రామిసరీనోటు *) నుకదాని నిష్పించిన మీ కెంతయో కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు
సామ్యుదాచి ఏ సంవత్సరములో సామ్యుకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తెక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.
* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.
ప్రైజరీలో ఇవ్వబడును.
ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.
చేరు.....చిలినము..... (సప్తముగ వ్రాయుడు.)

చి రొ పా మ హా నం గ్రా మ ము

(రైలుకు పిజిన్సి.)

ఇంగ్లండు భారతీయ సంస్కరణములు.

పార్లమెంటునందు వచ్చు

లండను, జూలై 10:— పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతి
నిధి సభలో సర్ జె. రాబర్ట్సుగారు ఇట్లడిగిరి: ఆగస్టు పార్ల
మెంటు సభను నిలిపియుంచుటకు ముందు భారతీయసంస్కర
ణములను రిపోర్టునుగూర్చి చర్చజరుపుట కొకదినమును నిర్ణయం
చెదరా?

బోనగ్లాగారు— సభవారి వాంఛప్రకారము చేయుట
కు సిద్ధముగ నున్నాను. కాని ఆ రిపోర్టు కను పెద్దదిగ నున్నం
చువలనను, అతిముఖ్యమైన దై నండునను, చచ్చ చాల త్వరగా
జరుగ వుండుట మంచిది.

చార్లెస్ రాబర్ట్సుగారు— అట్టిబరుకణకునచర్చనునిలి
పి యుంచనిచోరిపోర్టు సభ వారి మనస్సునకు కట్టినట్లుండును.

(వద్దు వద్దు అనుకేలు)

బోనగ్లాగారు:— రిపోర్టు నతి నూత్నముగ పరిశీలింప
వలసి యుండును.

వెడ్డిపుడుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు బోనగ్లాగారు
"పార్లమెంటుసభ మరల సమావేశమగు లోపల మంత్రివర్గ
మువారు రిపోర్టును గూర్చి యోచించుటకు కాలముండద"ని
చెప్పిరి.

ఇతర విషయములు

పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధి సభలో రోలండ్సు
గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మాంజేగుగారు తోడ్గవర్తకమును
గూర్చి భావి విధానమును హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు
యోచించు చున్నారనియు, శత్రువు లావ్యాపారమును భరిం
చుట కార్యక్రముగా తొలగింపబడినదని తలంచుటకు కారణ
ము గలదనియు చెప్పిరి.

హిందూదేశమున ఆదాయపుపన్ను విషయమును గూ
ర్చిన నిబంధనలను సవరింపవలెననియు, అధికలాభములపై పన్ను
లను జేయుటకును ఆవకాశములను కల్పింపవలెననియు క్రెయిక్
గారు చెప్పిరి. ఈవిషయమును హిందూదేశ ప్రభుత్వ
మువారికి తెలిపెదననియు, మేయరుగా నీ పన్నులను ఆమో
దింపలేదనుట అసత్యమనియు మాంజేగుగారు ప్రత్యుత్తర
మిచ్చిరి.

హిందూదేశమున పైనికలను సవరణులు అత్యంత
త్వప్రీతముగ జరుగుచున్నవని మాంజేగుగారు సర్ జె. డి.
రీసుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చెప్పిరి. స్వదేశ సంస్థానము
లందును పట్టుదలతోను, అతి దృఢముగను పైనికలను గూర్చు
పని సాగుచున్నదని మాంజేగుగారు బార్డికొగారికి ప్రత్యు
త్తర మిచ్చుచు చెప్పిరి.

బ్రిటిషు ఘనిస్థాపనము.

లండను, జూలై 11:—లండనునందు సర్ ఎరిక్ గాడ్జన్
గా రుపన్యసించుచు గనులను సముద్రమున స్థాపించుటవలన
శత్రు సముద్రాంతర్ద్రాముల గడనాగమములకు నిరోధము గలి
గినదని చెప్పిరి. వార్యేనుండి స్కాట్లాండుకువలన గనులు కరు
సగా వేయుబడినవి. హెలిగోలాండు బ్రెటునందు బ్రిటిషు
గనులు గలవు. ఇంగ్లీషుభాషలు కష్టముగనూడ గనుల వేయ
బడినవి. బ్రిటుజి నౌకాశ్రయ ముఖ్యధ్వారము సంపూర్ణముగ
కట్టివేయ బడిన దనియు, జర్మను దీప్తాయులు
నౌకాశ్రయమునకు ప్రక్కనున్న చిన్నసింధుకాళునుండి బయ
టికి బోవుచున్నవి గాని నౌకాశ్రయమునుండి బయటికి పోవుట
లేదనియు అడ్డీరాల్ఫీ వారికి లభించిన జర్మను ఛాయాపటముల
నుండి తెలియుచున్నది. సముద్రము మీదను, ఆకాశమును,
సముద్రముక్రిందను మేము శ్రుతిదినమునను హెలిగోలాండు
బ్రెటును చూచు చున్నాము. సముద్రోపరితలముపై
ప్రతిదినము జరుగు విషయములను గూర్చి సర్
ఎరిక్ గాడ్జన్ గారు నడుపుచు విస్తరండుకు కొంచెము దూరమును
చిన్నట్రాలరు నౌకలు ఒక సబ్మరైనును ముట్టడించుటయు,
సబ్మరైను టాలరులమీద ఫిరంగులగాల్పుటయు అందుపై
ఒక ట్రాలరు సబ్మరైను మీదినుండి ఒకఫిరంగిని పడగొట్టిదాని
పై ఆగ్నివర్షమును గురిపించుటయు, తిరువార సబ్మరైను
మునుగుటయు చెప్పెను. అది నిర్ణీతమై మునిగినచో లేదో
చెప్పబాలము. ఒకతంత్రమువలన గుర్తింపబడిన ఒక సబ్మరై
నును నౌకలుఎట్లు 72 గంటలసేపు వెంబడించెనో గాడ్జన్
గారుకల్పించిరి. ఆసబ్మరైనుపై విరిగినవర్షము మరిపింపగ అది
వైకేజిచ్చి నౌకలకు లొంగిపోయెను.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ.

లండను, జూలై 12:—మాన్యు మందిరమునందు
సామ్రాజ్య యుద్ధ మంత్రివర్గమునకును సామ్రాజ్య యుద్ధసభా
ప్రతినిధులకును జూలై 11-వ తేదీని విందుచేయుచు వార్డు
లాంగుగారు తమ యువస్వాసమున పాటియాలా మహారాజా
గారియొక్కయు, అధినివేత మంత్రిలయొక్కయు యుద్ధ
విషయ సహాయమును ప్రకటించిరి. పాటియాలా మహారాజా
గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తమయెడ చూపబడిన ఆద
రణమునకును, తా మొనర్చిన యుద్ధసహాయము సందర్భమున
చేయుబడిన ప్రశంసకును కృతజ్ఞతనము తెలిపిరి. సామ్రా
జ్యపు దృఢత్వమునకు ప్రస్తుత మహాసభయే నిదర్శనము.
సామ్రాజ్యపు వివిధభాగముల సంబంధములు యుద్ధబలమున

దృఢతనును లగుచున్నది. సామాజ్యపు వివిధభాగముల ప్రజలును యుద్ధమున విజయము సాధించుటకు ఒకరితో నొకరు పోటీపడుచున్నారు. హిందూజాతి సంస్థాన ప్రభువు లందఱును బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలకు తక్కువగాని మహాత్మానామతో యుద్ధవిషయమున గుర్తులై హృదయపూర్వకముగ భవవస్తువును వ్యభిచరములనుగి ఇంకను అధికముగా నిచ్చుటకు కుతూహలులై యున్నారు. జహాళీసాధ్యమైనచో మన సామ్రాజ్యముని యొక్కయు మిత్రమండలియొక్కయు పరిపూర్ణయముకొనుటకు తమత్యాగములనుద్విగుణీకరించుటకును పూనుకొనిరి. వివిధయుద్ధరంగములకును వైనికులను పంపకలిగితిమని హిందూజాతీయుల హిందూగురు ప్రభుత్వముద్దీప్తిమహాసభాతీర్థాగముల ననుసరించి ఇదివఱ కన్నదను తర్ఫీదుచేయబడవలె నేనను తర్ఫీదుచేయుచున్నాను. యుద్ధోపకరణములను ఆహారపదార్థములను మిత్రమండలికొనుటయందు హిందూజాతీయు చేసిన వివరించి హిందూజాతి సైనికబలమున కవసరమగు వస్త్రాది కలికరములను సమకూర్చినదని తెల్పి తమిళయములనున్నట్టిని స్వగర్వమున కెప్పుట లేదనియు సామ్రాజ్యపు ఇతరభాగములలో బాటు సామ్రాజ్యముని జేతముల దృఢత్వమును ఒలమును నిలుపుటకు క్రీస్తుయొన్నంతవఱకు హిందూజాతీయును తోడ్పడుట యందు నిస్సంకోచముగ ప్రవర్తించు చున్నదని చెప్పుటకే చెప్పుచుంటినని యనియు నడిచి యుద్ధమున సంపూర్ణ విజయము కలుగువఱకు ఈ భావమును భారతీయుల హృదయములయందు దగ్ధుడని తెలిపిరి.

బెల్జియను గౌరవములు.

లండను, జూలై 12-బెల్జియనులరాజు క్రాస్ దిగార్ పతకములను కర్మలు సీ. సి. మానిఫోల్టు, లెఫ్టినెంటు కర్మలు ఎ. హెచ్. బ్రిడ్జెస్, లెఫ్టినెంటు కర్మలు రిస్ ప్రూన్ మేజరు మెట్లాండు, మేజరు మెడ్డికాల్, కెప్టెన్ ఆండ్రూస్, కెప్టెన్ గ్యాటిక్, ఆర్కింగు లెఫ్టినెంటు బస్సెయిగార్డులను మరలొందరికి నిచ్చిరి. కెప్టెన్లను ప్రకటించబడినది.

ప్రస్తుత

స్వల్ప ఫిరంగియుద్ధము.

లండను, జూలై 15:-ముఖ్యముగా క్రోసింగము నందు స్వల్ప ఫిరంగియుద్ధము జరిగినదని నిన్నటిరాత్రి పరాగువారు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్ల విమానదళము.

లండను, జూలై 14:-బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి:- నేటి ప్రాంతాఃకాలమునందు జయప్రదముగ నొక ముట్టడి సలిపితిమి. డిక్టేటర్ గుర్రువారి ప్రాంతమున బ్రిటిషువారు తమ పంక్తిని ముందునకు జరిపి 260 మంది వైదీలను చట్టుకొనిరి. నిన్నను మేము 12 క్రేటు విమానములను ధ్వంసముచేసి 4 విమానములను నేలకొల్పితిమి. మన విమానములు 8 కనబడుటలేదు. పగటిపూట 4½ టన్నుల బాంబులను రాత్రిపూట 19 టన్నుల బరువుగల 1100 బాంబులను క్రేటుస్థానములమీదను, రైలుజేల మీదను వేసితిమి. మన రాత్రి విమానములన్నియు తిరిగి వచ్చినవి.

అనుమానాస్పదమగు శాంతిసీతి.

లండను, జూలై 14:-నేటిదినము రూటర్ విశేషిరి బ్రిటిషురంగమునుండి యీ శాంతివార్తను బంపెను:- సేవారంగ మేనందు క్రేటువుల కాంతిసీతి ఆర్థికశక్తియును. అనుమానాస్పదముగా నున్నదని చెప్పవచ్చును. మందుగుండు సామగ్రిని ఒకచోట సమకూర్చుకొనుటకు గాని తాము ఆవస్థుండనము జరుప నూహించుచోట ప్రతిక్రియను మిత్రమండలివారు సలుపకుండ చేయుటకుగాని క్రేటువులు మందుగుండు సామగ్రిని భరించుకొనుచున్నారు. కొన్ని వారములు పారిను సుపూర్తిగాను, అమిశ్రు చాలవఱకును క్రేటుముట్టడి లేకయుండెను. క్రేటువులు తమ ఆసాధారణముగ మోసముతో ఇదివఱకు తాముభిక్షించుచుండిన స్థానమును గోల్పోయినట్లు పెప్పుకొనుచున్నారు. ఇవి మనకెఱుక లేకయే క్రేటువులకు భావిమమకాల నూచనములగు నున్నవనుట నిస్సంకోచము.

వైమానికుడు హతడగుట.

పారిసు, జూలై 14:- లెఫ్టినెంటు బోమాంటు అను ప్రసిద్ధ వైమానికుడు విమానములు చేకొనుటవలన మృతిచొందెను.

ఒక యుత్సవము

పారిసు, జూలై 14:- పరాసువారి పూర్వనిరంతర పతనవర్ధంతి అత్యుత్సాహముతో జరుపబడినది. మిత్రమండలి పటాలములు కొన్ని, పురజనుల యుత్సాహ రకతాళముల సందడిని బాముడిబోలోను నందున్న (వెసిడెంటు పాయింట్ కరుగారి భవనమునుండి పాలస్ డిక్ కార్డియను ప్రజేతమునకు నడచిరి.

జాతీయవర్ధంతి.

లండను, జూలై 15:- వార్తా కార్యాలయము వారిట్లు ప్రకటించిరి:- ఆంగ్ల సర్వసేవాధిపతియగు సర్ డగ్లసు హేగుగారు (వెసిడెంటు పాయింట్ కరుగారికి "మీ జాతీయవర్ధంతి" సందర్భమున అభినందన సందేశమును పంపి (ఫ్రాన్సులోని బ్రిటిషు సేనల పక్షమున తమకు పరాసుసేన యెడగల మహామోద భరితానురాగమును తెలిపిరి. గతసంవత్సరము స్వాతంత్ర్యముగల జాతులు నాగరిక సంరక్షణమునకును, మిత్రమండలి బలదృఢత్వమునకును యుద్ధమున జేరుటవలన విజయవిశ్వాసముగ లిగినది. ఆర్థికవిషయ సమృద్ధియు భావివిజయముకొనుట నిరీక్షించుచున్నాము.

పరాసు పురోగమనము.

లండను, జూలై 15:- పరాసు తూర్పురంగమునుండి యిట్లు ప్రకటించబడినది:- అల్బేనియానుండి పరాసువారు విజయము సాగించుచు టొమారికా డెవోలిన్దుల సంగము స్థానమునందు గల కొండనుండియు గ్రామమునుండియు క్రేటువులను పాఠశాల డెవోలిన్దిమీదను గ్రామియును స్థానమును వశపఱచుకొనిరి.

అమెరికా

బ్రిటిషుస్థిమరు ముంచబడుట.

జూనోసెరిస్ జూలై 14:- 4000 టన్నుల బ్రిటిషు నౌక "ఇందూసా" యనబడునది ఇంకొక నౌకతో డిక్షాని మునిగినది. నావికులు రక్షించబడిరి.

ఆల్బేనియా

మిత్రమండలిపురోగమనము.

లండను, జూలై 15:- క్రేటువులు మన నిరోధతంత్ర మాతనపంక్తిమీదికి క్రమముగ విజృంభించుచున్నారని ఆస్త్రియను వాయువార్త యొప్పుకొనుచున్నది.

జర్మనీ

సంక్లిప్తయత్నములు.

లండను, జూలై 12:- క్రీస్టానుసభలో జర్మనప్రధానమంత్రి యగు కాంటు హర్ట్లింగు ఉపన్యసించుచు పోవు గారి సంగినాచనలకు ప్రత్యుత్తరమునందు చూపబడిన రాజకీయతంత్రము తమకు బలముగ నున్నదనియు, సంధిసంభాషణలకు జర్మనలు సిద్ధముగ నున్నారనియు అందఱికి తెలిసిన మాటలనే చెప్పి ఇంకను ఇట్లుచెను:- కాని క్రేటు ప్రముఖులు జర్మనీని ధ్వంసముచేయుటయే తమ శోరికయని ప్రకటించుచు కొనొకకకరములగు ఉపన్యాసములనొసగుచున్నారు. క్రేటువులందు సంధిభావమెచ్చుటవై న కనబడినచోదాని అందు కొనుటకు సేనాపరిపాలనాముఖ్యోద్ద్యోగి సిద్ధముగ నున్నాడు. జూలై 1-వ తేదీని సేవారంగ ప్రధానస్థానమునందు ఒకసభలో బ్రెస్లులిటోస్కు సంధి నిబంధనల ననుసరించుటకు నిశ్చయించబడెను. కానిరవ్యమన నేతపు అనుమానస్థితులవలన చిక్కులు గలుగుచున్నవి. బోల్షెవిక్కు లొసగినవాదానములను వారు నిర్వహించ గలకేమో సందేహముగా నున్నది. మిత్రమండలి వారు రహస్యము దింకొక యుద్ధమును సాగించుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నముల సందర్భమున ఇంకొక రవ్యసయ్యుద్ధము మనకవసరము లేదని కాంటుహర్ట్లింగు చెప్పెను. రవ్యస ప్రభుత్వమువారి కాంతిసీతాకాయములను బలపఱచుటకు జర్మనీ సర్వ ప్రయత్నములను చేయుచున్నది. కాని సంతతము మార్పుకొందుచున్న రవ్యస స్థితులను జాగ్రత్తగా పరికింపవలసియుండును. వాక్. హింజె అనునదికి రవ్యసక్రమపరములన్నియు బాగుగా తెలియును. వాక్ హింజె హర్ట్లింగు రాజనీతిని అనుసరించెదనని స్పష్టముగ తెలిపియుండెను. హర్ట్లింగు రాజనీతి 1917-వ సం. నవంబరుమాసమున అతనిని నియమించినప్పటికీ.

మాంసపరిమితి తగ్గించబడుట.

అంస్టర్డాం, జూలై 14:- అగ్నస్తు మాంసాలియున జర్మనల మాంసాహారపరిమితి 100000 ప్రజలు గల పురమున 250 గామాలనుండి 200 గ్రామాలవఱకు తగ్గించబడినది. ఇంకను చిన్నపట్టణములకు పరిమితి యింకను తగ్గియుండును.

బెల్జియము విషయము.

అంస్టర్డాం, జూలై 18:-11-వ తేదీని కాంటుహర్ట్లింగు చేసిన ప్రసంగమున బెల్జియము విషయమునగూర్చి అతడు చెప్పినవాక్యము లిట్లు తెలుపబడినవి. బెల్జియమును మనమాత్రమించుకొని యుండు టునగా ఇకముందు రాయబారములకు మనయొద్ద కుదునము గలదని అర్థము. గాయబారము లనుకూలముగ జరుగుచో, మనుష్య సంఘకొనిన దానినెవ్వఁడు కాళ్ళిముగ నుంచుకొనడు. ఏరూపమునైనను బెల్జియమును మనకే యుంచుకొనుట మన యుద్దేశముకాదు. యుద్ధాంతరము బెల్జియమును స్వతంత్రజేతముగా బెల్జియమువారి కొసగుతననియోగోచుచున్నాము. అభివృద్ధిచొందుటకు ముఖ్యముగా ఆర్థికవిషయభివృద్ధి నుండుట జర్మనీ కవసరమనువాదమును హర్ట్లింగు గారు దీర్ఘముగ విమర్శించి జర్మనీభావమున బెల్జియము సందర్భమున నిదితగినదే యనియు, ఈ విషయమును సవివరముగా నిర్ధారణము చేయుట ముందు జరుగవలసిని రాయబారముల మీదనే ఆధారపడి యుండుననియు ఈ విషయమున ఏమియు ప్రకటింపబాలననియు కాంటు హర్ట్లింగు చెప్పెను.

జర్మనీలవస్త్ర.

మనకేతువుల ఆర్థికదుస్థితి దుస్సహమగుచున్న వనుట కనేక నిదర్శనము గాన వచ్చుచున్నవి. బెల్జియలో ఉర్లగడ్డ ఆహారమింకను తగ్గిపోవుచున్నది. ఇటీవలనే యిది సగము తగ్గిపోయినదని తెలియుచున్నది. ఇదివఱకు 2½ పౌనుల ఉర్లగడ్డను సంపాదించు జర్మనున కిప్పుడు వారమున కొక పౌను ఉర్లగడ్డను మాత్రమే యుచ్చుచున్నాడు. ఈలోపమునకు బదులు కాయధాన్యముల నిప్పుడు కొంచెమెక్కుడుగ నాతని కొనుగడుచున్నాడు. కాని యిందువలన లాభములేదు. ఇప్పుడు మనకి 1-కి వారమున కొక పౌను ఉర్లగడ్డను మాత్రమే యొసంగు దున్నారనియు యెక్కుడుగ కొనుగడు కాయధాన్యము నిచ్చుట లేదనియు లైటు రు తెలుపుచున్నాడు. కేతువుల వైమిత్రమండలి ఆర్థిక ప్రాబల్యము వలన ననేక ఫలితము తొనగూడుచున్నది; ఇక కాలక్రమమున మనకేతువులు మిగుల చిక్కుల పాలగుదు రని నిశ్చయముగ చెప్పువచ్చును.

రుష్యా

వై బీరియాస్థితి.

లండను, జూలై 15:- హర్ట్లింగునుండి రూటర్విశేషిరి జూలై 10-వ తేదీని ఈ విధమున తిలకించెను:- జనరలు హోర్వీటుగారు నూతన వైబీరియాను ప్రభుత్వము నేర్పించిరి దీనియందు జనరలు హోర్వీటుగారే ప్రధానమంత్రి. అందు యుద్ధమంత్రి, ఆర్థికమంత్రి, క్యూరసాయి, వాణిజ్య, ఆహారాది విషయపు మంత్రిలునుగలరు. క్యూరసాయికు లంఠనుజెకో స్టావకులకు స్వాగత మొసగుచున్నారు. ఇదివఱకు జెకోస్టావకులు హోర్వీటుగారి రాయబారములను జాగ్రూకతతో గైకొనిరి. యుద్ధమంత్రియగు ప్లడ్ అనునతడు వాడివాస్తవకుతోయి అచ్చటప్రజల భావములను పరిశీలించుచున్నాడు.

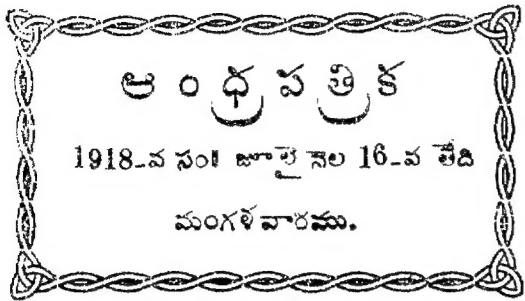
బంగాళ రాష్ట్రీయసభ.

కలకత్తా, జూలై 14:- బంగాళ రాష్ట్రీయసభ ఆన సరసమానేతము నేటిదినము రాజకీయసంస్కరణములను చర్చించుటకు సమావేశమయ్యెను. 250 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి. గౌ. కామినీకుమారచంద్ (ఆస్సాము) గారధ్యక్షత వహించిరి. "రాజప్రతినిధిగారును హిందూజాతీయమంత్రియు తయార చేసిన సంస్కరణవిధాన మాతాభంగకరముగ నున్నదనియు, ఇది బాధ్యతాయత్రే పరిపాలనమార్గమున సేమియు అభివృద్ధి నొసగదనియు ఈసభవారి ప్రాంతాపదమచున్నారని తీర్మానింపబడినది. వై తీర్మానముల నామోదించినందులకు కారణములను స్థాయిసంఘమువారు అవసర శోకచుచోసభ సమావేశముకాక పూర్వము ప్రకటింపవలసియు తీర్మానింపబడినది.

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి.

—:—:—

మచిలీకట్టణమునందలి మా పత్రిక చందాదారులు వా రీయవలసియుండు చందా శాఖలను మా యేజంటు గంధం వీరయ్యనాయుడు గారికి సాధ్యమగు సంత త్వరలో యిప్పించ ప్రార్థితులు. వ్యవస్థాపకుడు.

పభుత్వ కళాశాలలు

—:—:—

చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు సంపూర్ణముగ ప్రభుత్వ నిర్వహణమునందు శాస్త్ర కళాశాలలు నాలుగు గలవు. ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల మహిళాకళాశాల రాజమహేంద్రము కళాశాల కుంభకోణము కళాశాల ప్రభుత్వపాలన పోషణములందు గలవు. ఆ కళాశాలల నివేదన విమర్శనమువలనను కొన్ని విద్యాసమస్యలు బోధ్యము లగును. చెన్నపురి యందలి ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల ఆదర్శకళాశాలగ నెంచబడుచున్నది. కళాశాలయందు 1917-18 సంవత్సరము మొదటిభాగమునందు 587 రెండవ భాగమునందు 560 విద్యార్థులు చదువు చుండిరి. ఆదాయము రూ. 56,224 లు విద్యా శిక్షణమునకై రూ. 2,28,768 లు వ్యయమైనది. విద్యార్థికి రూ. 390 లు చొప్పున వ్యయముచేయ బడినది. ఇంత వ్యయమునకు తగిన ప్రతిఫలము విద్యార్థులకు గాని దేశమునకు గాని గలిగిన దని నిర్ణయించుట కవకాశములు లేవు. గత సంవత్సరమునందు ఇంటర్మీడియేటు క్లాసునందు జేసలకు 483 విద్యార్థులు దరఖాస్తులను బంపిరి. అందు 94 మందికి మాత్రము ప్రవేశమునకు సమృతము గలిగినది. మూడవ యేడు తరగతియందు చదువు తుకై 694 దరఖాస్తులు పంపబడినవి. అందు 162 మందికి మాత్రము ప్రవేశము గలిగినది. విద్యార్థులందు బ్రాహ్మణులు 443 బ్రాహ్మణేతరులు 73 మహమ్మదీయులు 25 క్రైస్తవులు 11 యూరపియనులు యూరేషియనులు 8 మంది గలరు. బ్రాహ్మణేతరనాయకులు స్వీయసంఘాభ్యుదయమునకై చేయవలసిన మహాప్రయత్నములు విద్యావ్యాపనమునందుగలవని ఈతెక్కలు రుజువు చేయుచున్నవి. విద్యాభ్యాసమును జేయు వారిని సంగ్రహించుట వృత్తిని బట్టి నిర్ణయించిన 299 ఉద్యోగస్థులు 113 భూస్వాములు, 24 వర్తకులు, 22 చిన్న యద్యోగస్థులు, 1 కాల్కికుడు గలరు. విద్యార్థులను జిల్లాలచు బట్టి విభజించిన తంజావూరుజిల్లా 106, మద్రాసు 53, మలబారు 53, దక్షిణకన్యా 33, తిరునల్వేలి 26, గోదావరి 18, కృష్ణ 17, గుంటూరు 15 విద్యార్థులుగలరు. దూరమునందు గల మలబారునుండి 53 విద్యార్థులును సమీపమునందు గల నెల్లూరు నుండి 14 మందియును విద్య నభ్యసించుచున్నారు. కళాశాలయందు గల 560 విద్యార్థులందును 140 మందిమాత్రము ఆంధ్రులు గలరు. ఒక తంజావూరుజిల్లానుండి 106 మంది చదువుచుండుట వారి విద్యాసక్తిని విశదము చేయుచున్నది. ఆంధ్రుల

సంఖ్య తగ్గియుండుట విచారకరము. ఆంధ్రులకు తగిన సదుపాయములను గలుగజేసి వారిసంఖ్యను వృద్ధిచేయుట ఆంధ్రనాయకుల విధియై యున్నది. కరీంనగర్ లోతములు సంతృప్తికరముగ నున్నవి. ఇట్టి సంతృప్తికి రెండుకారణములు గలవు. మొదటి కారణము కళాశాలయందు మెరికలంటి వారిని పీరి చేర్చుకొందురు. రెండవ కారణము ఉపాధ్యాయులు కఠిన్ముఖులు. కళాశాలాధ్యక్షుడు ఆచరణమునం దుంచిన ఉపదేశక పద్ధతి సంతృప్తికరముగ నున్నటులు అధ్యక్షులు పాలకులు తెలిపియుండిరి. ఉపదేశకులుగ హైందవ విద్యార్థులకు హైందవులనే నియమించుట సంతృప్తికరముగ నున్నది. కళాశాలయం దిరువురు మువ్వరు యూరపియను కండితులను హైందవ కండితులు విద్యాశిక్షణమునం దధికమైన ప్రమేయమును గలిగియుండుట సంతృప్తికరము. వారి వేతనమును స్థిరని వృద్ధిచేసి విదేశ స్వదేశ శిక్షకులకు భేదము లేకుండ చేయుట విద్యాశిక్షణ వృత్తికి గౌరవమును గల్పించ గలదు.

రాజమహేంద్రము కళాశాల

ఈ కళాశాల కౌల్డ్రిగారి యాధికారము క్రిందను శుభిష్ఠియందున్నది. ఈ కళాశాలకును ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీని గల భేదము పరిశీలనము వలన విదితము గా గలదు. చెన్నపురికి రాజమహేంద్రవరమునకును గల భేదమే ఈ రెండు కళాశాలలకును గల భేదమునకు గారణము. కళాశాలయందు 1917-18 రెండవభాగమునందు 253 మంది విద్య నభ్యసించుచుండిరి. కళాశాలాదాయము రూ. 25,933, వ్యయము రూ. 57,691. ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలకు ఆదాయము రెట్టంపును వ్యయము నాలుగురెట్లును అయియున్నది. కళాశాల యందలి విద్యార్థులు 100-కి 50 మంది ఆంగ్ల భాగమునందు తప్పి పోవుచున్నారు. ఇందులకు కారణము ఆంగ్లభాగ కాశిస్యముని హైందవులు మొరలిడుచున్నారు. కాని అధికారవర్గమునకు ఈ కారణము సంతృప్తికరముగ లేదని నివేదన విమర్శనమునందు తెలిపిరి. యూరపియనులకు దేశభాషలం దిట్టి కఠిన ప్రమాణమును నిర్ణయించిన వారి తెలివితేట లెటులు వ్యక్తమో లోకమునకు వెల్లడి గాగలదు. ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల యందు ఆంధ్రభాషారచనను జదువువారు 16 ను రాజమహేంద్రము కళాశాలయందు 63 మంది యును నుండిరి. రాజమహేంద్రవరము కళాశాల యందు విద్యార్థికి రూ. 228 వ్యయమగుచున్నది. ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలయందు విద్యార్థికి రూ. 162 అధికముగ వ్యయమగుచున్నది. ఉత్తరమండలములకు సయితము ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలవంటి ఆదర్శన కళాశాలను స్థాపించుట ఆంధ్రుల విద్యాభివృద్ధికి ముఖ్యసాధనము. పాలకు లీ విషయమును గమనింపవలసి యుండురు. విద్యాశిక్షణ భారమును రాజమహేంద్రవర కళాశాలయందు భారతీయ కండితులు నిర్వహించిరి.

రాజమహేంద్రము - శిక్షణ కళాశాల

ప్రజల మొరల నాలకించి గత సంవత్సరము నందు శిక్షణకళాశాలను పునరుద్ధారణచేసిరి. గత సంవత్సరమునందు 150 మంది విద్య నభ్యసించుచుండిరి. అందు 50 మంది కళాశాల శాఖకును 100 మంది మధ్యమ శాఖకును జెంది యుండిరి. కళాశాల శాఖకు జెందిన 50 మంది యందును 48 మంది బ్రాహ్మణులు 1 బ్రాహ్మణేతరుడు గలరు. అయినను గుడివాడయందలి మధ్యమ పాఠ

శాలకు బ్రాహ్మణేతరుని ప్రధానోపాధ్యాయునిగ నియమింపవలయునని బ్రాహ్మణేతర సంఘాభిమాని వ్రాసియున్నాడు. అట్టి యభిమానుల కన్నల కీ యంతెలు అంజనములు గా గలవు. విద్యార్థులందు చాలభాగము విశాఖకట్టణము గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలకు చెందియున్నారు. రాజమహేంద్రవరము నందు శిక్షణకళాశాల లేని యెడల వీ రందరును శిక్షణ పాఠశాల యందు జేరియుండరు. ఉత్తర మండలములందు విద్యాసంస్థాపనల వ్యాపనావసరమును నీ కళాశాల ధ్రువకరచుచున్నది. పాలకులు సయితము ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక శిక్షణ కళాశాల వలన గలిగిన లాభమును నివేదనమునం దంగీకరించుచున్నారు. దీనినిపాలకులు గ్రహించుట కెంతకాలము కట్టినదియును దేశీయులకు విదితమై యున్నది. ఆంధ్రోద్యమాంతర్భూతమైన యితర విషయములును ప్రబలమైన యాందోళనము వలన సాధ్యములు గాగలవు. శిక్షణకళాశాలాదాయము రూ. 13,622 వ్యయము రూ. 45,063. సంవత్సరమునకు రూ. 31,400 వ్యయము చేయుటకు అధికారులు చిరకాలము చూపినను నిరాదరణ సంతాపకరము.

స్వీనుమేరీస్త్రికళాశాల

ఈ సామ్రాజ్యకళాశాల 1914 సంవత్సరమున మదరాసు సముద్రతీరమున స్థాపితమైనది. కళాశాల దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నందులకు ప్రధానోపాధ్యాయునిని విద్యాశాఖ జైరెజ్జరుగా రభసం దించిరి. గత వత్సరములలో 70 మంది విద్యార్థులు యుండిరి. గడచిన మార్చి 31 తేదీ నాటికి 195 గురు విద్యార్థులు యుండిరి. గత సంవత్సరము నందున్న 106 మంది విద్యార్థులలో 25 ఐరోపీయనులు 29 గురు హిందూ క్రైస్తవులు 15 గురు బ్రాహ్మణులు 29 గురు బ్రాహ్మణేతరులు యున్నారు. దీనిని బట్టి చూడ కళాశాలలోపయోగమును, భారత స్త్రీల యున్నత విద్యావశ్యకతను భారతీయులు గ్రహించినట్లు వ్యక్తమగుచున్నది. ఇందాంధ్రస్త్రీలు 12 గలరు. కాని వారియందు హిందూస్త్రీలు బహుస్వయముగ నున్నారు. ఈ కళాశాల యందలి యవతులు తెన్నిసు మున్నగు వ్యాయామములలో పాల్గొను చుండుట ప్రశంసాన్యము. ఇట్టి కళాశాలావశ్యకతను గుర్తించి, జయపురము మహారాజుగారు విజ్ఞాన శాస్త్రమునకు వలయు కట్టడి నిర్మాణమున కొక లక్షరూపాయల విరాళము నొసంగి, తమ స్త్రీ విద్యాభిమానమును వెల్లడించిరిని తెలుపుటకు సంతసింపు చున్నారము. భారతనారీవణులకు, అందు ముఖ్యము గ నున్నత విద్యాభ్యాసమున జెనుకబడి యున్న ఆంధ్రనారీవణులకు యిట్టి అవకాశములవలసి లాభములను గలుగజేయుటకు ఆంధ్రనాయకులు స్త్రీ విద్యాభిమానులు ప్రయత్నించి స్వీయధర్మమును నిర్వహించెదరు గాత! ప్రభుత్వ కళాశాలల నివేదనమునుబట్టిలించునపుడు చెన్నపురియందలి కళాశాలలవలన గలుగ గల లాభములను నాంధ్రులు తగిన రీతిని పొందుట లేదని విదితమగుచున్నది. కారణము చెన్నపురి ఆంధ్రదేశమునకు దూరస్థమగుట యని విదితమగుచున్నది. చెన్నపురియం దాంధ్రులకు సదుపాయములను గల్పించి వారి విద్యావ్యాపనమునకై ఆంధ్రమహాజనులు రాజధాని నగరమునందు పనిబూనుట యవసర మగుచున్నది.

రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానము

రాజ్యాంగ సంస్కరణ కర్తవ్యము

రాజ్యాంగమునకు కార్యసిద్ధికి స్థిరసంకల్పము మూలకారణము. స్థిరసంకల్పము గలవారు కష్టపరంపరలు తమను ప్రతిఘటించినను వారి నెరుగొని కార్యములను సాధించెదరు. పాక్షికముగా జాతీయోద్ధారకుడైన బ్రూనుచర్లమును కర్మయోగులు నిర్వహింపఁగలదు. సర్వమును సాధింపఁగలదు. పురుగునకు గల పూనిక విశ్వాసము తనకు లేదని చింతించి బ్రూను పూనికను గలిగి విజయమును గడించెను. భారత రణరంగమునందు విజయమును గలిగిన సమ్రాటము హృదయ శాస్త్రమును వివాద దశయందు సామాన్యముగ సకలజనుల నావహించును. వివేకమును బూని సమ్రాటహృదయ తరించిన మహానుభావులు సంకల్పసిద్ధిని బడయగలరు. విజయముకు కురుక్షేత్రము నందు గలిగిన వివాదము భారతీయులని పుడవహించుచున్నది. మాంటెగుగారి సంస్కరణ విధానము సమ్రాటమును గలుగజేసినది. లక్ష్మీయందు జాతీయ మహాసభ గూడిన తరువాతను రాజ్యాంగ సంస్కరణముల విషయమై దేశమునందేకాభిప్రాయము వ్యాప్తమైనది. కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణ విధానమును స్వరాజ్య సమితులు వారి యుపాంగములు దేశీయ మహాసభలు రాష్ట్రీయ మహాసభలు వారి శాఖాంగములు ఏకగ్రీవముగ సంగీకరించినవి, ఆ విధానమోదమును తెలుపుచు లక్షల సంలేకములను జేయించి మాంటెగుగారికి సమర్పించబడినవి. గత సంవత్సరమునందు నాయకులందు గల నిశ్చయము పూనిక ఇపుడెట్టికీ బోయినదో తెలియకున్నది. మాంటెగుగారి విధాన ప్రచురణము నాయకులందు భేదాభిప్రాయమును గలుగజేయుట లజ్జాకరము. రాజ్యాంగవిధానము కొందరకు సంతృప్తిని గలుగజేయవచ్చును కొందరకు సంతృప్తిని గలుగజేయకపోవచ్చును. నాయకులు క్రజలు యోచించవలసిన విషయము సంస్కరణములు దేశభ్యుదయమునకు జాలియున్న వా లేవాయని యెఱుఁగెను. సంస్కరణ విధానము కాంగ్రెసు లీగు విధానముని నొకంటెగుగారికి సమర్పించబడినది. కాంగ్రెసు లీగుల నిర్ణయములను తిరిగి గనుగొనుట దేశభక్తుల ధర్మమై యున్నది. ఈ ప్రయత్నములకు బూతుకొనికే దేశీయ మహాసభా విధానమును నిరసయోగము చేయుట కార్యసిద్ధికి సాధనముగాదు. గత సంవత్సరమునందు కాంగ్రెసు లీగు విధానమునకు సమ్మతియును దెలిపినవారు కాంగ్రెసు లీగుల నిర్ణయమును గనుగొనుట యవసరము. ఎవరి దారిని వారు నడిచిన కాంగ్రెసు లీగు విధానము సంపూర్ణముగ నిరాకరింపబడును. భారతీయుల యసహాయస్థితి నెల్లడియగును. అనేకత్యము ప్రభువుగను. ఈ మహాకాండ్రవమునుండి దేశమును రక్షించుట నాయకుల ధర్మము. వంగదేశమునందు గత భూనవాసరము నందు గూడిన అవసర రాష్ట్రీయ సభయందు అంగీకృతమైన తీర్మానమును దేశభిమానులు గమనింప వలసియుండును.

“రాజప్రతినిధిగారును హిందూదేశాంగ ముక్తియను తయారచేసిన సంస్కరణ విధాన మొకాధికరణముగాన న సంశ్లేషితముగను జేసి నున్నదయి, ఇది భాగ్యతా యుక్తి పంపాలను ముగ్ధమునమీయి అభివృద్ధి నొసగుదయి ఈ సభవా రభిప్రాయములనున్నది తీర్మానము బడిన. వైదికాంగముల నామోసింది సంకులకు కాగణములను స్థాయినుభవమువారు అనసర దేశీయ సహానిధి సమావేశము కాక పూర్వము ప్రకటింపవలయును.”

అని తీర్మానింపబడినది. సంస్కరణ విధానము ప్రచురణమైన తరువాతను తంజావూరు మండలసభ గూడినది. ఆసభయందును మాంటెగు సంస్కరణ విధానమునకు ప్రతికూలమైన తీర్మానములు ఆ మోడితములైనవి. బొంబయియందుల మితవాదనాయకులు అవసర దేశీయ మహాసభా నిర్వహణమును నిరాకరించుట విచిత్రముగ నున్నది. రాజ్యాంగ సంస్కరణ స్వకీయ పరిక్షియ సమస్యగాని జాతీయవాది మితవాది సమస్యగాదు. ప్రభుత్వనిర్వహణ భాగ్యత సాధ్య ప్రాంతివరుకు భారతీయాధీన మగుట భారతీయుల యాశయము. ఈయాశయ ప్రాప్తికై పాటుపడుట యందు మితవాదము జాతీయవాదము ఏకభావమును ఏక రూపమును చాల్చుచున్నది. దేశభిమానులు స్వకీయవిషయ భావములను మరచి దేశాభిప్రాయమునే ముఖ్యదేశముగ గమనించి సంస్కరణ విధానమునందేకాభిప్రాయమును గలిగి కామ్య సిద్ధిని బడయుటకై పాటుపడి మాతృదేశాభివృద్ధి ములను బడయుదురు గాత!

ఇండియా రాజ్యాంగ సంస్కరణములు.

పార్లమెంటులో 17 జూన్ రాజ్యసభ గారు ఆగస్టు నెలలో పార్లమెంటు మూడుదశ పూర్వము ఇండియా రాజ్యాంగ సంస్కరణములను గురించి చర్చజరపట కవకాశమును ప్రభుత్వమువారు కల్పించెదరాదుని యడుగగా, రిపోర్టు చాలా నెడదనియు, సభ్యులందరును నడిచి జరిగించు కొననిది చర్చలవలన లాభముండదనియు భోగరు లా గారు జవాబిచ్చిరి. ఆగస్టునెలలోపల మంత్రివర్గమువారి రిపోర్టును జదివి, దాని విషయకు గడంకుటకు కాలముండదనియు భోగరు లా గారు పలికిరి. చర్చ ఆగస్టునెలలో జరిగినయెడల సంగతులు సభ్యుల మనములలో తాజాగా నుండుననియు, తరువాత రిపోర్టును జదివినయెడల లాభకరముగా నుండుననియు ఛార్జెసు రాజ్యసభ గారు సభ్యులు తకతక నవ్వెరట.

యుద్ధపత్రిక.

సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారిక యుద్ధవాగపత్రికను ప్రచురింప ప్రారంభించినారు. దీనికి సంపాదకదొక రుకెండు మిమరీ దొరగారు. యుద్ధసంగతులను ప్రజలకు సవిస్తరముగా తెలిపి ఏకయిన ఆసాహున్న పో పారదోలుటకీ పత్రిక లెఫ్టినెంటు గవర్నరు 17 జూన్ రాష్ట్ర బట్టను దొరగారి కలన స్థాపించబడినది. వార్తాపత్రికా నివృత్తాణము ఆంధ్రకాం హైంద నాండ్లములదిగాని ప్రభుత్వమువారి దెంతమాట్రిముకాదు. సంయుక్త రాష్ట్రమునందున్న హైంద, నాండ్లము, వైదికపత్రికలును, వారిపత్రికలును ఈయద్ధ వార్తాపత్రికలను మునుకాగుగానే చేయుచున్నది. వేటకపత్రికనుగవర్నరు మెంటు వారి పొమ్ముతోన, మిమరీదొరగారి సంపాదకత్వముక్రిందను, నెట్లనెట్ల నిమింబాయలయొక్కయు, ఉద్యోగస్థుల యొక్కయు ఆశీర్వాదములతోన నియును చేరదీయుటకు సభ్యుల మేమియును కనపడలేదు. యుద్ధవార్తలు గాని, తిరితర వార్తలుగాని ఆంధ్రకాంధ్ర పత్రికల మూలకముగా నెయదినయెడల ప్రజలకు విశ్వాసముండునుగాని, ప్రభుత్వము వారి పత్రికల ముఖమున ప్రచురింపబడి చచ్చును అందున సంతోషముతోనే జూచుట సహజము. అందుకే సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి యుద్ధము నెంపేరక, దానికి న్యతి లేకమయిన ఫలము సమకూరునది భయపడుచున్నాము.

నిరంకుశ చర్యలు.

దీక్షితుండు స్వరాజ్యసమితి కార్యాలయమును పోలీసువారు పరిశోధించి, రిపోర్టును ఆసఫలీగాని, పండిత నేకీరాముగారిని ఆరెస్తుచేసి యేవిధముగా ప్రకటించినదియు యిదివరకే యావత్రికా. వ్రాసియున్నాము. సభ్యులకణాలలో నొక స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శియగు నారాయణరాజ్ కి కాభి వైద్య గారిని పే నలు కోడ్ 124 ఎక్రింద నేరము చేసినట్లు పట్టుకొనిరి. మేజిస్ట్రేటుయను, నాగరుజ్జిబిడ్డయను ముదాయుని జామీను మీద కడలేదు. కాగణము జామీనుమీద నడలియెడల ప్రజలు వైద్యగారిని ఒక గొప్పవీరునిగా భావించి తమ ఆత్మత్యా

హమును వెలియచ్చెదరట. ఇక గుజరాతులోని మాటరు హోమూలీనుయొక్క కార్యదర్శి మోహనలాల్ ఆంబారాము వ్యాసగారు హిందూదేశరక్షక కాసంయుక్తింద పట్టుకొనబడిరి. కా ని ఆ నో మ్య దా రొ దు జిల్లా జడ్జి గారు జామీనుమీద మాత్రము విడుదలజేసి. వ్యాసగారిని మహాత్మా గాంధీగారును, గౌరవనీయులగు పండితుగారును 27 వ జూన్ తేదీన జెయిలులోజూచి కల్పిరట. రెండవ జాలయి తేదీన మోహనలాల్ గారి యిట్లు సోదాచేయబడినది. ఈ మోహనలన్నీయ జూడగా స్వరాజ్యసమితుల మీదను, తాత్కాల్య నిర్వాహకుల మీదను కొన్ని రాష్ట్రపాలకులు దండ యాత్రను వెడలింట్లు స్పష్టపడుచున్నది.

నిరంకుశాభివృద్ధి.

నిరంకుశాభివృద్ధి తమ అభివృద్ధిమును ఆడ్డంకిలేకయే మరిల చెల్లింపబూనుకొనినట్లు గానవచ్చుచున్నది. మాంటెగుగారు సచ్చురమయమున భారతీయులెల్లరును శాంతి వాతావరణమును నెలకొల్పు యత్నింపవలెని రాజప్రతినిధిగారు హెచ్చరించినయింది. జేకబ లిందున కనుగుణముగనే కత్తింపుచున్నాడు. అభివృద్ధినిరంకుశము మాత్రము తగ్గలేదు. ఒకవంక సంస్కరణ ప్రసాదమును, మరియొక వంక కఠిన కాసప్రయోగమును గానవచ్చుచున్నది. ఢిల్లీ కమిషనరుగు హెయిలీగారు ఆసాఫలీ, పండిత నేకీరాముగార్లవై హిందూదేశ రక్షక కాసంయుక్తి ప్రయోగించిన విషయమును గూర్చి నిన్నటిపత్రికయందు దెలిపియుంటిమి. అందు మూలమున వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము నిరసాయ ఫీతి యందు లేదని తెల్లచుగుచున్నది. ఇక యధాప్రకారముగనే పత్రికాప్రచారము కూడ నిరోధింపబడుచున్నది. ఇదివరకు హిందూ, అమృత బజారు పత్రిక, న్యూఇండియా పత్రికలు మాత్రమే తమ రాష్ట్రమునకు రాకూడదని 17 రెజిస్ట్రార్లు ప్రాదర్శనగారు కాసించిరి. ఇప్పుడు “బొంబాయి క్రానికల్” పత్రికగూడ వారి ఆక్రమమునకు పాత్రమైనది న్యూఇండియా పత్రిక వ్రాయుచున్నది. బీబీక్రాపు - చంద్రవార్తల సంఘమువై నను, “నాజరీ భాగు జెయిలులో నావార విస్తరము” అను విషయముమీదను వ్యాసముల వ్రాయుటచే నీపత్రిక కిట్టిసితి గలిగినదట. మరియొ, పంజాబు రాష్ట్రాధీశువగు 17 మైకలు ఓడ్యయరుగారు కూడ న్యూఇండియా పత్రిక ప్రతులను వక పరమి కొనకలేనని తమ రాష్ట్రముందలి తపాలా ఫీసులకు కట్టడిచేసిరి. వైన వేర్కొనబడిన పత్రికలు నీ.నాశక్తిపమునకు కూడ వచ్చుటలేదని “న్యూఇండియా” పత్రిక చందాదారుడు వ్రాయుచున్నాడు. ఈవిషయముల గాంచినయెడల రాజీయ సంస్కరణముల గూర్చి ఆస్యోవ్యాభిప్రాయములు విడివిగ ప్రజలయంగ కలసిన నీతిరుణమునకూడ పత్రికావ్యాపనమునకు అటంకముల గల్పించుట రాజనీతి కానేరదని తెల్లచుగుచున్నది. ఇందు మూలమున జేకబున నసంశ్లేషము, అనుమానమును కృద్ధినోని, అసభ్యులకు మూలచుగుటయే గాన యెట్టిలాభమును చేకూరజాలదు. ఇదివరకెల్ల కెట్టికీ పట్టనన్నదో తెలియదు. ఈవిధముగు నిరంకుశ చర్యలు నలన దేశములో శాంతివాతావరణమును నెలకొల్పుటెల్లు సాధ్యమో యూహించుకొనుట న్నాము. రాజప్రతినిధిగా కిట్టి కార్యము జరుగుయింద మిన్నకుంటుట సాధిగాదు.

తెలిగ్రాపు నోటిసు:— సమద్రమాగ్ధమునకు భూమగ్ధమునకు తింతుల కభ్యంతరము గలుగుటచే మెసపాటే మియాకు పంపబడ: వారాంతపు తంత్రీవార్తలు పంపబడవు.

న్యూ|| ఆబ్జర్వరహింగారు:— న్యాయమూర్తి ఆబ్జర్వరహింగారు కుక్రవారం 12 వ తారీఖునండి తమ నెలపు నువయోగించుచున్నాను.

శిక్షవిధించుట:— జాగ్రత్తమున మర్యాదలన్నిధిలో నొక సామ్రాజ్యము ఆబ్జర్వరహింగారు అనే సాహెబువారి యజమాని దగ్గర వచ్చువారి గుడ్డుకొన్ని దొంగిలించినందున గాజధాని ప్రధానమంత్రిగారు తీవ్రమిహిమాసమును కఠిన శిక్షవిధించిరి.

క్వీన్ మెరీ కాలేజి:— వదరానులో గవర్నమెంటు వారిచే స్థాపింపబడిన క్వీన్ మెరీక్రికెట్ కాలలో ఇంటరుమీడియేటు, బి.ఎ. తరగతులలో ప్రస్తుతము 108 మంది విద్యార్థిమూలము. అందు 51 మంది యూగోపికులను, 24 బేరీయ క్రియస్తవులు, 35 మంది హిందువులు.

MAILED 57 AUG 21 1954

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Great Britain

India in Parliament.

Discussion on Indian Reforms Asked for. Mr. Bonar Law's Refusal.

LONDON, July 10.
In the House of Commons, Sir J. Roberts asked.—Will a day be given before adjournment in August for discussion of Indian Reforms Report?

Mr. Bonar Law replied:—I shall be ready to meet the wishes of the House, but in view of the length and importance of the report it would be better that discussion should not occur too soon. (Cheers.)

Mr. Charles Roberts suggested, that the House would have the report more clearly in mind if the discussion were not postponed until October. (Loud cries of No.)

Mr. Bonar Law emphasized that the report would require a great deal of study.

Replying to Commander Wedgwood, Mr. Bonar Law said he was sure the Cabinet would not have time to consider the report before the recess.

Other Questions.

In the House of Commons replying to Mr. Rowlands, Mr. Montagu stated that the Government of India was considering the future regulation of the hide trade and there was every reason to think that the enemy control of the trade had been permanently eliminated.

Mr. Craik suggested the revision of arrangements regarding income-tax assessment in India, in order to enable the imposition of the Excess Profits Tax.

Mr. Montagu promised to bring the suggestion to the notice of the Government of India. He declared it was not the case that Sir William Meyer opposed this tax.

Replying to Sir John Rees, Mr. Montagu stated that recruiting in India continued to be most satisfactory.

Replying to Sir John Jardine Mr. Montagu stated that recruiting was proceeding in Native States with increasing vigour and determination.

Imperial War Conference.

Proof of Empire's Solidarity.

India's Part in the War.

LONDON, July 12.
Speaking at the Lord Mayor's banquet at Mansion House on the 11th July to the overseas representatives to the Imperial War Cabinet and War Conference, Mr. Walter Long paid a warm tribute to the Imperial work of the Maharajah of Patiala and the Prime Ministers of the Dominions. The Maharajah of Patiala replying said he was deeply grateful for the good feeling manifested towards him and the flattering reference to his humble work for the war. The current Imperial gathering were proof of the solidarity of the Empire, the bonds of union between different parts of which had been drawn closer by the war in which people of every clime within the Empire vied with each other in doing their utmost to bring the struggle to a victorious conclusion. The Princes of India had thrown themselves into the conflict with enthusiasm in no way inferior to that of the people of British India (cheers). They had most willingly made heavy sacrifices in men, money and materials and were determined to continue and if possible to redouble these sacrifices till victory of the King Emperor and his Allies was won and the forces of righteousness triumphed. Indians were proud that India had supplied a considerable number of the troops in all the war theatres and under the decisions of the Delhi Conference she was training at present more men than at any previous state in the conflict. (Cheers). After emphasizing the past India had played in providing war materials and foodstuffs for the Allies and that she had manufactured most of the equipment for her own expeditionary forces, the Maharajah of Patiala concluded by saying that he referred to these facts in no spirit of vanity but simply as an indication of the unwavering purpose of India as a whole to co-operate to the utmost in her power with the rest of the Empire in the great work of preserving the ordered strength and liberty of His Imperial Majesty's Dominions and this purpose would not be slackened until victory was completely won.

Control of Jute.

LONDON, July 11.
In the House of Commons, replying to Sir John Rees, Mr. Balfour stated that as the Government completely controlled all exports of jute to neutrals declaring jute contraband, the war would not increase our means of preventing it reaching the enemy.

Opium Trade Between China and India.

Government Assurance.

LONDON, July 11.
In the House of Commons, replying to Sir John Rees, Mr. Balfour stated that Government would take all possible means to prevent the resumption of opium trade between India and China, if any attempt were made to revive it. He understood that the Opium Combine was a private association of importers of Opium at Shanghai which regulated price of bonded stocks of Indian opium.

British Minelaying.

Barrage from Scotland to Norway.

LONDON, July 12.
Sir Eric Geddes in a speech in London said that the extension and improvement of minelaying were gradually restricting the movements of enemy submarines. A barrage of mines stretched from Norway to Scotland. There were British mines in Heligoland Bight, and also a barrage across the channel. German photographs in possession of the Admiralty confirmed that Zeebrugge harbour entrance was completely blocked and showed that des-

troys came out from Zeebrugge not from the canal, but from the side of the mole outside. We visited Heligoland Bight almost daily on, over, or under water. Giving an example of daily events on the high seas Sir Eric Geddes told how six trawlers off Iceland attacked a submarine which fired a hundred shots but the trawlers knocked out one of her guns and hit her again. Then she dived. It was impossible to tell whether she sank. He also told how an enemy submarine discovered by a certain method was hunted for seventy-two hours. Many charges were dropped on her and she was finally compelled to come to the surface and surrender.

Belgian Honours.

Indian Army Recipients.

LONDON, July 12.
The Gazette states that the King of the Belgians has conferred the Croix de Guerre on a number of Indian army officers, including Colonel C. C. Manifold, Lieut-Colonel A. H. Bridges and H. E. Rhyapruce, Major G. R. Maitland and H. E. E. Medlicott, Captains C. L. Andrews and Frederick Gwatkin, and Acting-Lieutenant Gordon Buswell.

Central Powers

Central Powers Ready for Peace.

Allied Statesmen's Insulting Speeches the Main Obstacle.

LONDON, July 12.
Count Hertling in a speech in the Reichstag yesterday, lengthily covered the familiar ground that Germany aided by the policy indicated in her reply to the 'Kapal Peace Note' and was ready to begin preliminary peace talks, but enemy statesmen continued to make insulting and insulting speeches revealing a desire to destroy the Fatherland. The chief of the Army Administration was also ready to follow up any manifestations of serious desire for peace amongst the enemies. At a conference at the general headquarters on 1st July it was decided to abide by the Brest-Litovsk peace but there were difficulties owing to the instability of Russian conditions and there were grounds for doubting Bolsheviks' ability to carry out the promises made. Count Hertling declared that they did not want a fresh Russian war which the enemy was trying to engineer. The fatherland was doing the utmost to support Russian Government's peaceful aims, but the varied political movements in Russia required very careful watching. He said that Von Hintze possessed a thorough knowledge of the Russian affairs and Von Hintze had already given guarantees that he would follow Count Hertling's policy which was still the same as the Reichstag majority adopted in November 1917.

German Policy Towards Belgium.

LONDON, July 13.
AMSTERDAM.—The following is substantially the text of Count Hertling's reference to Belgium in his speech on July 11th:—The present occupation of Belgium only means that we have a pawn for future negotiations. One does not intend to keep what one holds as a pawn, if negotiations result favourably. We have no intention to keep Belgium in whatever form. We want Belgium restored after war as an independent state. Count Hertling proceeded to dwell on Germany's need for "Open air for expansion" especially economically which was quite compatible with Germany's point of view as regards Belgium, but how that point of view could be established in detail depended on future negotiations, with regards to which he was unable to give any binding declaration.

It is noteworthy that Count Hertling's reference to Belgium was omitted from the first official report of the speech which simply said, "Count Hertling reviewed the political situation in the West." It was subsequently published with a covering note that the passage was now given fully in order to dissipate possible misunderstanding in the public mind.

Vote of Credit Passed.

AMSTERDAM.—The Reichstag passed the vote of credit of fifteen thousand million marks. Independent Socialists voted against credit and the Poles abstained. The Reichstag has adjourned for the summer recess.

Meat Ration Reduction.

LONDON, July 14.
AMSTERDAM.—The German meat ration will be reduced at the end of August from 250 to 200 grammes for a town of over hundred thousand inhabitants. Smaller places will receive less.

France

A Celebration.

LONDON, July 14.
PARIS.—The anniversary of the fall of the Bastille was celebrated enthusiastically. Detachments of all the Allied armies amid the cheers of a huge crowd marched past President Poincare in the Bois de Boulogne to the Place de Concorde.

National Anniversary.

F. M. Sir Douglas Haig's Message.

LONDON, July 15.
The Press Bureau announces that F. M. Sir Douglas Haig has sent a message to President Poincare on the occasion of "Your National Anniversary" expressing on behalf of the British Armies in France devoted admiration for the magnificent French Army. The rallying of free nations during the past year in the fight for civilization and closer cohesion of the Allied military forces affords an assurance of victory. We look forward to the future with absolute confidence.

Russia

Provisional Siberian Government.

Czecho-Slovaks' Success.

LONDON, July 15.
Reuter's correspondent wiring from Harbin on 10th July says:—General Horvat has constituted the Provisional Siberian Government with himself as Premier and

with the Ministers of War, Finance, Agriculture, Commerce, Food Control and others. The peasantry is everywhere welcoming Czecho-Slovaks. The latter have hitherto received General Horvat's overtures guardedly. M. Flood, General Horvat's Minister for War, has gone to Vladivostok to ascertain feeling there.

General

LONDON, July 15.
HAGUE.—Queen Wilhelmina has charged Monsignor Nolens the Catholic Member of the Second Chamber with the formation of the Cabinet.

British Steamer Sunk.

LONDON, July 14.
BUENOS AIRES.—A four thousand ton British steamer the "Induna" has been sunk in collision. The crew were saved.

Western Front

Suspicious Peacefulness.

Enemy's Strange Meekness.

Storm Portents or Adverse Conditions.

LONDON, July 14.
Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—Peacefulness on the front has now reached a pitch which may be labelled as suspicious. The enemy is husbanding ammunition either with a view to accumulating a store or not provoking retaliation in the sectors where his plans are maturing. For some weeks Fapa entirely and Amiens mostly have been immune from bombardment and he has accepted with strange meekness the loss of positions of which he seemed previously desirous. These undoubtedly resemble storm portents, or, alternatively, adverse conditions for the enemy of which we are ignorant.

Intermittent Artillery Activity.

LONDON, July 15.—1.40 A. M.
Last night's French communique said:—There has been intermittent artillery activity especially in the Crecy region.

A Successful Operation.

Sixteen Enemy Aircraft Felled

LONDON, July 14.—10.25 P. M.
A French communique says: We carried out a successful local operation early this morning. English troops advanced their line eastward of Dickebusch lake and took over 260 prisoners. We destroyed twelve aeroplanes yesterday and drove four out of control. Three of ours are missing. We dropped four and a half tons of bombs during the day and over eleven hundred bombs weighing nineteen tons during the night on enemy camps, railway lines, trains, and billets. All our night fliers returned.

LONDON, July 15.—12.20 A. M.
A Wireless Austrian official communique says:—In Albania enemy is gradually pressing forward against our new line of resistance.

Italian Front

Further French Success.

LONDON, July 15.
A French Eastern official communique says:—The French, continuing their success in Albania, ejected the enemy from the hill and village at the confluence of the Tomorica and Devoli and captured Gramani on the bank of the Devoli.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

BY WIRE.

Calcutta

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, July 15.
The sales of war bonds at banks and Government offices upto the 15th July amount to Rs. 19,65,08,800 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	9,27,94,000
Bombay	5,16,73,000
United Provinces	1,40,25,700
Madras	1,21,30,800
Punjab	97,13,400
Burma	54,11,300
Central Provinces	23,42,500
Bihar and Orissa	19,65,400
Assam	3,04,500
Minor Administrations	61,47,800

Earthquake in Bengal.

Particulars of Damage Done.

CALCUTTA, July 15.
Particulars of damage done by Monday's earthquake are now coming from the interior. It appears that Assam and the adjoining districts of Bengal suffered most. Railway bridges and house property were considerably damaged in Tippera, Chittagong and Mymensingh districts. At Agartala capital city of Tippera State the Raj Buildings and public offices were seriously damaged and had to be abandoned. At Kishorganj a sub-division of Mymensingh several public buildings collapsed. It is reported that ten dead bodies were extracted from the debris. Slight shocks are being felt daily in some eastern districts.

A New Journal.

BANKPORE July 15.
The "Searchlight" a semi-weekly journal has made its appearance at Bankipore. It declares its policy to be to foster loyalty to H. M. the King Emperor and the growth, development and expansion of Indian Nationalism as opposed to sectarianism, communalism and advocacy of Responsible Government for India. Amongst the 14 Directors are the names of Maharaj Bhug, Hasan Imam, Sachchidanand Sinha. The paper has been called upon to furnish a security of Rs. 500 which has been deposited.

On the subject of the proposed reforms the "Searchlight" invites the consideration of the scheme and proceeds in respect of the great redeeming feature the report has failed to satisfy the vast bulk of Indians. It has evoked in some quarters even bitter denunciation and if it has nowhere in the so-called moderate circles been accorded an enthusiastic reception, it is due to the fact that the fragments of the report have not risen to the occasion in the sense of displaying that supreme power of imagination which alone enables a foreigner to get under the skin, so to say, of the people he has got to deal with. If there are Indians who really desire to see India to get rid of English Officers and English commerce, we believe, say Mr. Montagu and Lord Chelmsford, that among their springs of action will be found the bitterness of feeling that has been nurtured out of some manifestation. That the Englishman does not think the Indian an equal is very true but is it not a fact that the superstructure proposed to be raised by the Secretary of State and the Viceroy is based on the same assumption that the Indian is not the equal of Englishman. The "Searchlight" declares it to be manifest from the whole report that Indians are looked down upon and takes exception to the saying "East is Dear East" and humbly reminds the Government that it has also happened in Indian history that Delhi has fallen and that it may be yet that the citadel of the bureaucracy at Delhi shall fall before the growing phalanx of educated Indians resolved to a man to establish in their country, in the words of Mr. Balfour, that only form of government, whatever it may be called when the ultimate control is in the hands of the people.

The Reforms.

C. M. Gazette's Opinion.

LAHORE, July 15.
The "Civil and Military Gazette" reverting to the subject of reforms says:—The more closely one examines the Montagu-Chelmsford report the more deeply is one impressed. All said and done, it stands out as a remarkable state document ranking with the most famous in the Empire. Indeed, in comparison with Lord Dufferin's report which laid the foundations of Canadian constitution not in the whole undervalued. It refers to the insufficient attention to the constitution of electorates as one of the main defects, and on the subject of local bodies in immediate responsibility in order to avoid any catastrophe or breakdown it recommends restriction of first step to local self-government throughout India before attempting anything more ambitious and hopes that it will devote more attention to Local Self-Government. It commends acceptance of the scheme by the moderates as encouraging.

The "Tribune"

The "Tribune" writing on the speech of Sir S. P. Sinha, whom it calls a "Vernacular product of the spirit of reform" agrees with the usual reservation that the scheme attempts fulfillment of the August pledge that substantial advance marked by recommendations on services and industries, and that early effect should be given to the proposals. On other points it disagrees and eulogises the Congress scheme.

Bombay

The Special Congress.

Old Party to Stand Afoot.
Great Preparations Going On.
Arrangements for 4000 Delegates.

BOMBAY, July 15.
It appears that the old moderate Congress party of Bombay intends to hold aloof from the Special Congress to be held here in August. Mr. B. M. Sanath of the same party who was appointed one of the provisional secretaries of the Special Congress has already signified his intention of not accepting the office. Three to four thousand delegates are expected to attend the special session of the Congress and arrangements are being made accordingly. Bombay is strongly in favour of having the Rajwade Mahamudabad to preside over the special session. Messrs. Adaji Peerbhoy and Co. have been approached to lend the use of the big hall of their text factory in Tardeo quarter of the town for the purpose of holding the Congress. It will be remembered in this Hall was held the evening party given by the Moslem League to the delegates of the Bombay Congress of 1915. It is probable that only delegates will be admitted to the special session of the Congress and visitors will not be accommodated.

Home Rule League Secretary Arrested.

Mr. Gandhi Pays a Visit to the Jail.

BOMBAY, July 15.
Mr. Mohanlal Ambaram Vyas, Secretary Matar branch Home Rule League, who was arrested under the Defence of India Act has been released on bail by the Sessions Judge of Ahmedabad. Mr. M. K. Gandhi accompanied by the Hon'ble Mr. Patel paid him a visit in the jail on the 27th June. His house was searched by the Police Inspector on 2nd July. The first hearing of the case came off on the 7th July but as papers had not been received from the Sessions court the hearing had to be postponed till 30th July.

Influenza Reaches Karachi.

KARACHI, July 15.
The so-called influenza has reached Karachi and 316 cases have already been reported of which a hundred and seventy are among soldiers recently arrived from Basrah. Messrs. Ralli Brothers have seventy of the staff down with fever and test of blood in 12 cases proved that fever was of the same type as in Bombay.

Mr. Jehangir Dinshaw Davar, Barrister-at-Law of Bombay is proceeding to Delhi to appear for the defence of Mr. Asaf Ali.

Central Provinces

ARREST of a HOME RULER.

Bail Refused by Sessions Judge.

NAGPUR, July 15.
News has been received that Mr. Vaidya's application for bail was heard by Mr. Morris, Sessions Judge, Nagpur. The Hon'ble Mr. Khaparde pointed out the educational and professional status of the accused his readiness to surrender for trial and improbability of his absconding to escape justice. The prosecution admitted all these points but contended that as in Mr. Bhargava's case Mr. Vaidya's release will cause great popular demonstration. The Judge refused bail. Mr. Athyarker, Barrister-at-Law is conducting the case.

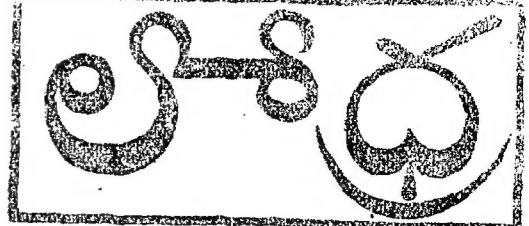
South India

Mysore Councillor's Views.

Scheme Fraught With Great Possibility.

BANGALORE, July 15.
With a view to ascertain the opinion of the leading men in Native States on the Montagu-Chelmsford reform proposals a press correspondent obtained the views of the Dewan Bahadur K. P. Putana Chetty C. I. E., retired first Councillor to the Government of Mysore. Mr. Chetty said:—The report on the constitutional reforms in India is a great State document. It bears the impress of a sincere desire to give a political status to the people of India. It is unjust to dispose of it summarily after a cursory reading. Heavy condemnation of it may mean permanent injury to the country. He said the subject is vast and complicated beyond all measure. A satisfactory solution of it is rendered difficult by conflicting claims of communities and States in various stages of progress. In judging of the scheme I would urge the people to remember that this is the first occasion that an All-India constitutional scheme inclusive of Indian States has been put forward. Common patriotism is at least rendered possible by the proposed reforms. The scheme proposed admittedly brings in Indian States into relation with British India and as such this is fraught with immense possibilities for both. I think it is one of the greatest merits of the scheme. It is easy to criticise this part of the scheme but I would plead for considered judgment on the matter. British India and British Indians stand to benefit by this scheme. The link is a necessary one and has at last been found. I advise Indians of the British India and Indian States to stick to it. Alluding to the reforms in British India Mr. Chetty stated:—The case for reform is made out in masterly fashion. The heart is sound but so it seems to me that the hand is weak. The scheme for the provinces is rather too complicated. Friction would be inevitable. The much responsibility is thrust upon the Governor. The Legislative Council as such stands to lose rather than gain by the proposed change. The division into 'Reserved' and 'Transferred' subjects seems an easy way out of the present difficulties but almost seems a heroic remedy. It is bound to give trouble from the start. The constitution framed is not an elastic one but as against these considerations I would urge consideration of one important fact. It is this reserve powers of the Governor or the Governor-General that are difficult for daily use. The bludgeon may prove too big. Such powers are invariably kept in reserve under most constitutions but they are difficult to be brought into constant use. There is considerable variety that is not to be overlooked and we should be careful before we neglect this aspect of the scheme. The para in the report dealing with communal representation ought to give the quietus to the unhelpful discussion that has been carried on in regard to it. It is dead as Queen Anne. Mr. Montagu and Lord Chelmsford deserve thanks for the lead they have given. They have done for British India what His Highness the Maharaja has done for Mysore. Mr. Chetty also observed that the importance given to education in the report is welcome too in Mysore. His Highness' Government have given the greatest attention to the spread of education in the States. It is a matter of pride to note what had been done under His Highness' inspiration and the guidance of the patriotic Dewan Sir Vyaswaraaya has won confirmation at the hands of the framers of the Indian constitution report. Other portions of the report relating to the training of the people seem too familiar to us here because the Government of Mysore have already made the ideas underlying them part of their State policy. The report requires close study. Its proposals are far-reaching in character, in some places it might require alteration, in others it might require even wholesale omission. Thus it is the duty of all to point out in a loyal manner so that the final bill that will go before the Imperial Parliament will be one that will not only please individuals and communities but also make India great and prosperous among nations of the world.

Stop-Press Telegrams.

గర్భాశయ రోగిని వారించు:— శ్రీ లక్ష్మ గలగు మునుకుల బహిష్కారమును, అకాలబహిష్కారము, మొదలగు గాన, కీర్తన, వాదన, వసుమతీగము, సంధానసీసల, రత్నసీసల, మలబద్ధకము, నూలికావాలము, కీర్తనోపనయ, అరికాల్లు, అరచేరులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధిలను వదుర్చును.

కెన్డబ్బి రూ 2.0.0.

చిన్నది రూ. 1.10.0

రక్తమిశ్రిత ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, నలబద్ధకము, అల్పము, కీర్తనోపనయ, సోమరితము, శేషాక్షమము, ముఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడపులో మంట మొదలగు వ్యాధిలను నివారించి కీరమవలన కాంతిని ముఖమున తెచ్చును యచ్చును.

కెన్డబ్బి రూ 2.0.0.

చిన్నది రూ 1.10.0.

వ్యవసాయ నివారణ బుడ్డి 1-8 రూ. 1.0.0
కేసరికొట్టేరం: అయ్యు లేదా జేషధశాల, పాలిమరము, అక్షయ రోడ్డు, ఎరుంబూరు, మద్రాస్. 166
ప్రచురించు: 2, బంకం నీధి, మద్రాసు

What is a Myers Pump.

Read the following and you will know it.

Rev. A. F. A. Nendorffer, Manager, A. B. L. M. Training School, Rajahmundry, writes on 24th April 1918:—

"I take great pleasure in referring to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well in the A. B. L. M. School Compound.

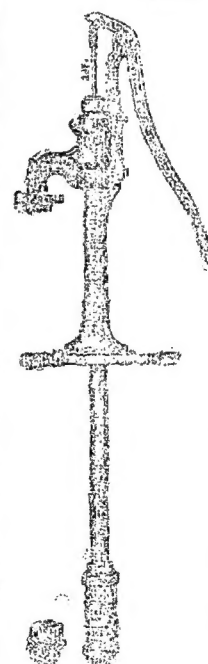
Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value for our money.

Fresh Stock Just Arrived.

We also carry a large stock of Pumps, Sugar-cane Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.

Write at once for further particulars stating your requirements.

K. B. JOSHI & Co.,
321, Hursey Road For Bombay.

537

మహారాజా హోటాలు

(1912 నంబల్ స్టాంపులను వేసి)

చెన్నైలో రాజధానిలో ముఖ్యమయిన ఇండియన్ హోటలు ఇదియే. నం. 121 ఆర్.వి.నగర్ వీధి, మద్రాసు.
(ప్రత్యక్షము ఎదురుగా) (1102)

ట్రాంస్మిషన్ అతిసమీపముగానున్న పట్టణములనుండి.
ప్రయాణికులకున్న విద్యార్థులకున్న విదేశీయులకున్న
దన్న భోజనోపాయములనున్న స్వచ్ఛమైన భోజనములనున్న
తన ఏర్పాటున్నది. మిడ్లలో గదులు ఎల్లప్పుడూ దీపాపాయ
ములు అసహనీయకరములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును.
కాకాభోజనము పూట 1-8 రూ. 0.4.0.

ప్రత్యక్షమయిన కాకాభోజనము, లేక మాంసాభోజన
నము, ఫలహారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు
చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనువద్దెల్లప్పుడూ వడ్డించ
బడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేటు.

ఈ హోటలు బర్మా, సింగపూ, యూరోపు, ఇండియా,
మద్రాస్ రాజ్యములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు
పక్షి అనుభవము గల వాయుమగారి మ్యూజిక్ మెంటులలో
యున్నది. చార్జీలు నులభముగా నుండును.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

కృష్ణా నందల సహకార సభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకులకు

అయ్యో, తాము దయతో మా యాహ్వానముంగీకరించి నందున కెంతయుఁ గృతజ్ఞులము. కోయంబుత్తూరు సిఠ్ఠా నగరములో నత్యంతసరము లగు అంతరంగిక సభలు జరుగుచుండుటచే, సహకారోద్యోగియులు తాము సభకు రాజాలమనియు సభను అట్టిబరువరకు నిలుపుదుల చేయుమనియు కోరియున్నారు. వర్షములు లేమిచేతను డెల్టా నీటి స్థాయి లోపము చేతను రయితులు విశేషముగా రాజాలరు. రాజకీయ సంస్కరణములు యిప్పుడే ప్రకటిత మగుటచే భేదముఖ్యులయినను పలువురు రాజాలరు. అందుచే 20 వ తేదీని జరుగవలసిన సభ ఆపవలసి వచ్చినందుకు చింతిల్లుచున్నాము. ఇందుకు మన్నింతురు గాక!

గూడూరి రామచంద్రరావు.

II

“బృందావనవిహారము”

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకులకు.

అయ్యో, “ఈగ్రంథ మెక్కడనైన మూలమునకు లభించునా?” యని, యాదినాథప్రతికా గాజుపం దిదిగఱ కొక పరి యాంధ్రసోదరులఁ బ్రశ్నించుకొనిరి. అందులకు మది రాసు, ఎస్. పి. జి. హైస్కూలును దాండ్రోపాధ్యాయులగు అలూరు వాసుదేవాశ్రమిగారు తనవద్దనుండిన తాళపత్ర గ్రంథమును విశాఖపట్టణమునకుండు “శ్రీ పరశురామ వేంకటరంగ స్వామిలక్ష్మీ వార్షింగారివద్ద ముద్రించుట కిచ్చి చాలకాల మయినదనియు, నెన్నియు త్రరములు వ్రాసినను బ్రత్యుత్తర మొసంగలేదనియు వ్రాసిరి. నే నచ్చోటి కొక రివైకార్డును, మఱి నాలుగుదూహోట్లకును వ్రాసి పదిపండ్లెండుదినము లైనవి గాని ప్రత్యుత్తర మందనైతిని. రెండుకోట్ల యాంధ్రజనులును, నెన్నియో గ్రంథాగారములును, గ్రంథవిశేషములుగల మన యాంధ్రదేశమునం దొక “బృందావనవిహార”మును గ్రంథము లభింపకపోవు కెంతయుఁ జింతింపదగినవిషయము. ఇప్పటికైన నాంధ్రసోదరుల తనరేని వైగ్రంథము (తాళపత్రముల ప్రతియైనను సరియే) తమవద్దనున్నచో, మూలమునకైనను, లేక పదునైదు రోజులు నానవదనియ్యుటకైనను, నొప్పకొని నాకుఁబంపినచో నే నెంతయుఁ గృతజ్ఞుడనై వందనశతంబు లర్పించెదను. కాశ్యోజినగరము. వేదము వేంకటకృష్ణశర్మ. చిత్తూరుజిల్లా.

III

కాల్వట్టణము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకులకు

అయ్యో, 4-7-18 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కయందు “కాల్వట్టణమును” సాధించిన యొక చిన్న శేఖరున్నది. శేఖరులు చాల పక్వముడేసి కొన్ని విషయముల దెల్పుచున్నారు. ఈ క్రింది యంశములను గూడ వాటితో పాటు ఆలోచించి విషయ నిర్ధారణ జేయవలయు.

మన కవులు కొందఱుకా వ్య గాంధీర్వ స్ఫూర్తి నుద్దేశించియో లేక శబ్దవైచిత్రియనియో, లేక చాపల్యమునో తెలుగు పదములకు సరియగు సంస్కృత పదవ్రసములును సంస్కృత పదములకు తెలుగు పదవ్రసములు యథాభిలషితముగఁ ప్రయోగించుట గలరు. ఉదాహరణము:—అహోబిల పండితీయమును వ్రాసిన “గాలి నరనయ్య” ప్రభంజ నాహోబిల పండితు” డాయెను:—ఇబ్రాహీం = ఇబ్రహమును. ఒంటి మిట్ట = యొక శిలాగరము. ఒరయారు = “నియకాపురి” “మెను గొండ” = ఘనగిరి, తిరుమల = శ్రీకైలసము, ముఖులు = కంటకాననము, కొండపీఠ = కుండినపురము, పురువోట = నవ సోల, పురుచ్చేరి = పురుషాపురి, పెంబూరు = వేత్రపురము, తొండమండలము = కుండినమండలము, అనెగొండి = మాన్దిసాపురి, లేక గజస్వామి = శేవలకేపురియైన మచిలీపందరు = బృందావరపురి, దగ్గరాష్ట్రము = వేగినాడు, ఇత్యాదు లెన్నియో గలవు.

ఈ క్రింది చమత్కార స్తోకముం గనును:—

* మగ్గుజ్జగదిసంయుక్తం
గోభార్యాభిస్సమన్వితం
విచారఫలసంయుక్తం
గ్రామమార్గంతు భక్షణం.

* మగ్గుజ్జగది = పల్లెరు, గోభారా = ఆవాలు, విచారఫల = చింతపండు, గ్రామమార్గం = ఊరపిండి.

* కాల్వట్టణమును ఈ గణములో చేరినవై “పాదర్థి” యను శేవుశేన యొందునని తోచుచున్నది. ఈ గ్రామము వంగోలు తాలూకాలో సముద్రతీరమున నున్నది. పింగళ నూరన్న చరిత్రముతో సంబంధపడిన పాదర్థియు నిదియే నని తోచుచున్నది.

వీరేశలింగము పంతులుగారి ఆంధ్రకవుల చరిత్రమున క్రివాధుని చరిత్రమునందు “కాల్వట్టణ” ప్రశంసజేసి ఇది “యేదో క్రొత్తపట్టణము” అని వ్రాయుచు నెల్లూరి సీమ లోనిదిగా నుండవచ్చునని నూచన చేసియున్నారు. వంగాలు తాలూకా అనీష్టముగ నిపుడు నెల్లూరును విడనాడినదేగాని 1905 సంవత్సరమునకు పూర్వము నెల్లూరుసీమకు రెండవ రాజధానిగ ప్రకాశించుచుండెను. మఱ్ఱూరు క్రొత్తపట్టణము పాదర్థి కనుపర్తి ఇత్యాది శేవులు వంగోలు తాలూకాలో ప్రసిద్ధములగు ఓడరేవులుగ నుండినవి.

నెల్లూరు పురవాసి

శత్రుపురంపార్వలు.

(ఒకవిశేషనియోధనుండి)

ధరణ.

చత్రపురము, జూలై 14:—ధరణ యథాప్రకారముగా దినదినము హెచ్చుతగుచున్నది. వారముక్రిందట యిచ్చాపురం గ్రామందగ్గర జరిగినసంతయందులూటీజరిగిపట్టును చాలాబట్టలు లూటీదారులు ఎత్తుకొనిపోయినట్లును తెలియుచున్నది.

అనుభవతి.

శత్రుపురంపెడికల్ అగ్రీసరుగానున్న పి. కుటుంబయ్య ది. ఎ. ఎమ్. బి. బి. ఎన్ గారికి కమిషన్ యియ్యబడుటవలన వారము క్రిందట వెల్లిపోయిరి. వీరు ఆంగ్లము, మాజిల్లాయందు వైద్యమునందు ప్రఖ్యాతిగాంచిన వేదలు వేంకన్నగారు మర డించిరిని తెలియపర్చుటకు చాలా చింతించుచున్నాను.

రాజకీయభావ.

శత్రుపురంతాలూకాయందు ఉత్కలభావ రాజకీయ భావగా నుండుటకు గవర్న మెంటువారు అంగీకరించ లేదని ప్రజామిత్ర యను ఉత్కల వార్తాపత్రిక తెలియపరచుచున్నది. ఈవిషయమై అప్పికట్ల నూర్యవారాయణమూర్తిపంతులుగారు చాలాకష్టపడిరి. వీరి కష్టములను మా పురవాసులు మరక జాలరు.

హైస్కూలు.

ప్రతి హైస్కూలుయందునల మాస్కూలుయందును స్కూల్ ఫయివల్ యందు జయమొందినవారు యిద్దరే. దిగువక్లాసుల యందు కూడా జయమొందినవారు చాలా తక్కువగా నున్నారు.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము.

మాపురమం దుండు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజపు వాసి కోర్కవము ఎమ్. వేంకటరంగయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద ఆగస్టు రెండు మూడు తేదీల జరుగును.

కృష్ణాజిల్లా కానూరు అగ్రహారమున నెలకొల్పిన ఆంధ్ర జిల్లాల చతురంగ పోటీ పరీక్షలో విశాఖపట్టణం జిల్లా శ్రృంగ వరపుకోట తాలూకా కల్లేపల్లి అగ్రహారపు కాపురములు పట్నాల సన్యాసాచార్యులుగారు మొదటివారుగా నెలచినారు. అతనికి మొదటిబహుమతిగా నువర్ణపతకం యిచ్చినారు.

* కాలు = పాదము, ఆర్దు = గ్రామము.

నీటి సమైక్యి, ఆగో గ్యాభి వృద్ధికిని స్థానిక సంఘములకు సహాయముచేయుటకు 1918-19 సంవత్సరపు సీవిలుబడ్జెట్టు ఎస్టి మేటులో 8, 14, 625 రూపాయలు, నిలువయుంచ బడినవి. అందులో 1,52, 850 రూపాయల వీడియి విధమున వివిధ స్థానిక సంఘముల కొనగ వలెనవి ప్రభుత్వముచారు ప్రకటించిరి.

పేరు.

వివరము.

గ్రాంటు

మొత్తము.

(1) విశాఖపట్టణము మ్యునిసిపాలిటీ	నీటిపనుల అభివృద్ధికి	18,000
(2) నర్సారావుపేట మ్యునిసిపాలిటీ	నీటిసమై	1,500
(3) కడప మ్యునిసిపాలిటీ	నీటిపనుల అభివృద్ధికి	1,500
(4) ఆనంతపురము మ్యునిసిపాలిటీ	నీటిసమై	1,600
(5) చెంగల్పట్టు మ్యునిసిపాలిటీ	నీటిసమై	15,000
(6) ట్యాటికారక్ మ్యునిసిపాలిటీ	నీటిసమై	12,000
(7) ట్యాటికారక్ మ్యునిసిపాలిటీ	తాగునీటి పనులు	6,500
(8) మధురమ్యునిసిపాలిటీ	మరికీకాలవలకు	75,000
(9) మధురమ్యునిసిపాలిటీ	నీటిపనుల అభివృద్ధికి	16,750
(10) రామనాథు జిల్లాసంఘము	రామేశ్వరము నీటి పథము స్కీము	10,000

మొత్తము రూ. 1,52,850.

కలరాను భయపడ వద్దు.

డాక్టరు జె. కె. రావుగారి. నూపభూషణవటి. కలరాను రెండుఘంటలలో తప్పక తుడుచును. మందు నుపయోగింపవల సినవిధము మందుతో పంపబడును. సీసా 1-కి 0-8-0 మాత్రము. (1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, లిగ్ స్ట్రీట్, ట్రిప్లికేన, మద్రాసు.

తిమ్మరుసుమంత్రి చరిత్రము.

స్కూల్లో నాల్గవభారమునకు పఠన గ్రంథము. ప్రతులకు శారదాపబ్లిషింగు కంపెనీ, (1245) 185, హాంటర్ డ్, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మాంటు రోడ్, ముదరాసు. ఇక్కడ తెలుగుపుస్తకము లన్నియు నామయమై కలదు దొరకును. కాల్వట్టణం ఉచితము. డాక్టరు. అనంబ-లక్ష్మీవతి, బి. ఎ. ఎం. బి. ఎం. (946-987) మే జయ.

READY FOR SALE.

One crude oil engine, 60 Horse power, Ruston maker, with complete Rice mill machinery which can work 400 bags daily Apply for full particulars to:- (1252) Messrs. A. Subrahmanyam Sons, Land-Lords, and Proprietors, Gudivada.

సోదరజంతు:క్రిలింగ్ యిండియన్ డ్రగ్ అందు కెంకల్ కంపెనీ, నెం. 185, నామ్యామనీడు ఓడ్డి, తొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు:— మేనాకా పురుషోత్తమాశ్రీ, వైద్యబాలయోధు, మద్రాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

శింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, ప్రాచీన, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాశితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మూత్రమే సిద్ధముచేసి యుండుటవలన కలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము.

అంధ్రదేశపుత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల రు 2-0-0
" అర్ధసంవత్సర " "	" " 0-8-0
" అర్ధసంవత్సర " "	" " 0-12-0
అంధ్రదేశపుత్రిక సంవత్సర, తేజ దినపుత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధోపధము

తామర తైలము	గజ్జికీ తైలము	మోహిని తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-8-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుళెట్టి వీధి మదరాసు.

బాదాపీడితులకు పరమము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కీడిమివంటి వస్తు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుండ్రను, ప్రాంతసోపులను అన్నివిధములవలన గలుగు చర్మరోగములను దోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (38)

జనావధిసార్వపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిష్పంతయము, సహజమైన మధ్యశయ్యను అన్ని విధములైన దోషములను దోగొట్టును. కీరిరమునందలి పాదరగదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. కీరిరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు వండుటకు 4 షాన్సుల బుడ్డిలో అమృతమును.

(ప్రాప్తి)లను:— పి. డి. సావంతి. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఏక బాపాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అస్పారాయ విరచితము.
రెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్ర పర్యవేశాల్-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
వ్రాయబడినది. రెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధ్రపత్రికాకార్యాలయము 7, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.

నం.	నామము	రె.	నం.	నామము	రె.
1	చంద్రమూలము మండుకోముటకు	0-2	11	మోహిని తైలము మెల్లము లుపెరుగుటకు	0-12
2	చీరకసాయనము మాత్రము అజీర్ణమునకు	1-4	12	శోమహరి మెల్లము మెల్లములకు	0-8
3	చంద్రమూలహరి చంద్రహాటుకు	0-8	13	ఉబ్బునమునకు మండు సీసా 1-కి	1-8
4	వజ్రగుళికలు భాతుపుష్టికి	1-0	14	కస్తూరిమాత్రము వెద్దని, మంచివి	50-8
5	బ్యరహరి బ్యరములకు సీసా 1-కి	0-12	15	శుభిభోగి మాత్రము	1-0
6	మూలకంకుర తైలము డబ్బీ 1-కి	0-12	16	శుభిభోగి తైలము పుండ్రము	1-0
7	తేలుమందు తెలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8	17	విశేషము: కుమార్తెలు డబ్బీ 1-కి	0-8
8	శీత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు	0-4	18	గ్రహణి మాత్రము డబ్బీ 1-కి	0-8
9	కలరామాత్రము వాంతిభేదములకు	0-8	19	శిరోవేదన మాత్రము తలనొప్పులకు	0-12
10	గజ్జికీ తైలము గజ్జికీదలకు డబ్బీ 1-కి	0-4	20	కాలినపుండ్రము నూనె సీసా 1-కి	0-8
21	చామరకర్పూరము సీసా 1-కి	0-8	21	శిగగుర ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
22	వేలము మండు సీసా 1-కి	0-4	22	కుసుమారి మాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
23	తామర తైలము; తామర, తీటకు	0-8	23	చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-8
24	కుచ్చున తైలము డబ్బీ 1-కి	0-4	24	మందరితైలము, ముఖకాంతికి	0-8
25	మోహిని తైలము సీసా 2-కి	1-0	25	పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు	0-8
26	కస్తూరి శీతగజ్జికీదలకు డబ్బీ	1-4	26	కర్మమూలహరి చెవిపోటుకు	0-8
27	కస్తూరిమాత్రము ఉబ్బునములకు డబ్బీ 1-కి	0-8	27	బూబి మాత్రము మలబద్ధమునకు	0-8
28	చామరపుష్పములకు	1-0	28	బంతుపాతహరి ఎమిడికలకు	0-8

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు అందు బొంబాయి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోపధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికృత

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రథమమైనది.
1/4 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. రులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
1/4 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

పర్యవ

అయుర్వేద యోగముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists,
Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అవలేహము.

ఈలేహము రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రథమముగా పాల్గొని యిలములు కలిగించి యుష్ణకేమనము చేసి చేతి కాశి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి కీరిరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్ధపౌను డబ్బీ 1-కి రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్, అనంతగిరిహ జ్యోతిషశాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

301 పాశ్యపు పేంకటాదల 594

పండితులనారి సిద్ధోపధములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నివృద్ధనను కరికింపుదు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించుచున్నది.

ఇండియావారు మూత్రమే క క; బర్మా, సింగా, మలియన్, గోనా, ఫేజి, విలెండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్ను, ప్రజాకములవారు కూడ నీ సిద్ధోపధమును, ఈ పయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యంటి నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కీరలము, కీరవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్నబిడ్డలకు లాగు బ్యరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధామృత సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధములగు నుత్తరము నువయోగ రమలగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యోగములగు తయారు చేయుచుండును.

విజ్ఞతైన యోగవ్యాపార శుభములు, ప్రతి సీసా యందుండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుత్రిక, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 200 మూత్రములకు సీసా 4 అణాలు, మూత్రమే.

1 కీ సీసాలు శోకసాగి తప్పించిపోయె

టంసాల ఖర్చుపోయె రు 1-8-0

12 కీ సీసాలాశభారి శోనిన 2-12-0

25 కీ సీసా తాకసాగి శోనిన 5-0-0

నపు శ్రురోగములకు మూత్ర ఇయ్యక

దీయ సిద్ధోపధములు తయారు.

